

nepriklausoma lietuva

Mr. J. Ruzienius
19235 Deuverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
U.S.A.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Montrealis • 1972. II. • Nr. 1283

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

PROTESTAI

KUR, KAM, KADA IR KAIP?

Šioje, neramių dienų beveik revoliuciškai nusiteikusi epochoje beveik visi gyventojų sluoksniai, neišskiriant ir mūsų pačių, lietuvių, vis dažniau ir garsiau stengiasi viešumai pareikšti vienokius ar kitokius pareidavimus, nusistatymus ar vien tik pilką nuomonę, savąją grupę liečiančiais klausimais.

Būtų naivu ir visiškai netikslu lietuviškai bendruomenei atsilikti nuo visumos ir likti vien tik ta tylinčia mažuma. Su tylinčiais, dažniausiai tokius laikant patenkintais, juk dar mažiau skaitomasi, dar mažesnis dėmesys skiriamas, stengiantis, jei jau ir nepatenkinti, tai bent išgirsti triukšminguosius.

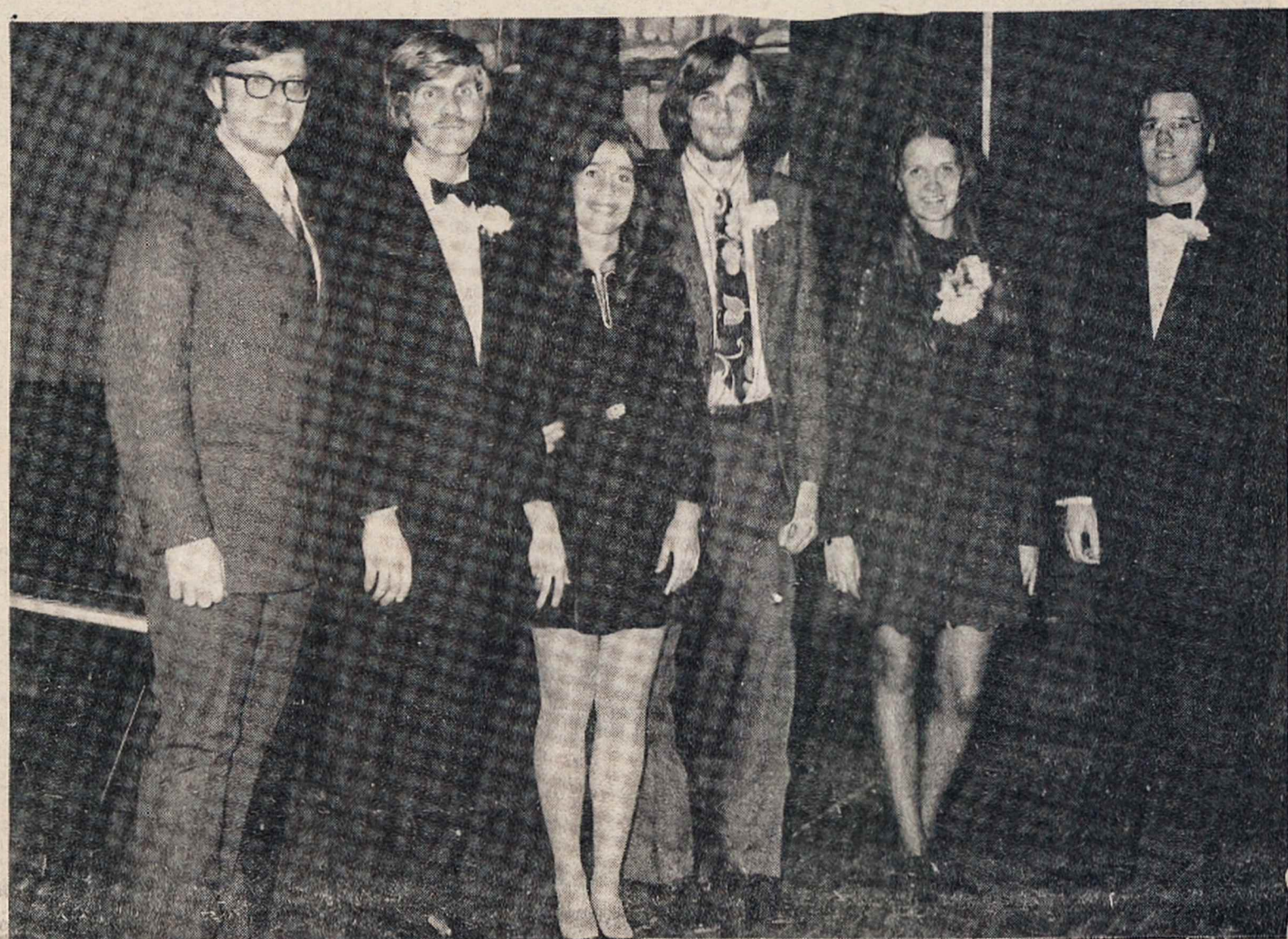
Logiška ar ne, patrauklu ar ne, bet triukšmas visada patraukia dėmesį, triukš-

mul nelieta abejinga spauda, radijas, televizija, net valdiškos institucijos.

Kad ir kaip būtų keista (kaip kam dar ir nesuprantama), bet tvarka, disciplina ir tyla visiškai neimponuoja viešosios opinijos formavimo agentūrų. Tą jau ne kartą savu kailiu patyrė ir viešai demonstravę mūsų tautiečiai. Teliko patenkinti viešosios tvarkos saugojimo pareigūnai — jokių nuostolių...

Tuo tarpu mes, atrodo, gana skubomis persiorientuojame į kiek kitokios rūšies demonstracijas — pareiškimus raštu. Įvairias įstaigas ypač Vašingtone vis dažniau ir gausiau pradėjo pasiekti visokios lietuviškos peticijos, protestai, reikalavimai, priminimai ir t. t. Bėda tik tame, kad kiek paanlizavus prisilūčiamų lietuviškų raštų nuorašus valdinėms įstaigoms, Vašingtone lietuvių tarpe kilo nemaža nuostaba jų paruošimu, tekstais ir visiškai nepaisymu, kur turi būti rašomas protestas ir kur tik prašymas, reikalavimas ar tik dėmesio atkreipimas.

Bloga ir anglų kalba, ne sintaksė ar gramatika, bet išsireiškimai, posakiai, atskiros frazės, išsiduodant, kad raštai buvo ruošti sveturgimusių, dar nespėjusių įsijausti ir pagauti gyvenamos aplinkos dvasią, supratimą ir nuovoką. Juk ir kolegijų studentai nevartoja anglų kalbos žodyno, bet turi "Ameri-

Detroito lietuvių studentų sąjungos sausio 15 d. suruošto jaunųjų koncerto dalyviai. K. Sragausko nuotr. Iš kairės: padėkos žodį taręs studentų pirm. Robertas Selenis, pianistas Jonas Govėdas, programos pranešėja Aida Smalinskaitė, dainininkai Ramūnas ir Laima Underiai ir sol. Jonas Vaškevičius.

can Language" žodynus, kurie vis daugiau pradeda skirtis nuo tradicinės ir gana konservatyvios britiškos anglų kalbos bendrinio žodyno.

Girdime ir jaučiame patys, kaip beveik kasdien įeina kalbos vartosenon nauji žodžiai, jų naujos reikšmės, posakiai, naujadarai. Čia, aišku, neturimas galvoje jaunosios generacijos naudojamas žargonas, bet ir jo įtaka kasdieninėje kalboje jau pradeda jausti.

Pastabesnieji mūsų jaunosios kartos atstovai įvairių posėdžių ar susirinkimų metu jau ne kartą bandė atkreipti dėmesį į rezoliucijų angliškuosius tekstus. Į tai, tiesa, būdavo reaguojama teigiamai, bet dar toli gražu ne tiek, kad nebeliktų pagrindo susirūpinimui.

Galimas dalykas, kad realybei neatlaidžiai reikalaujant, bus prieita

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ

Dabartinė Tautos Fondo atstovybė Kanadoje šios sudėties: pirm. Augustinas Kuolas, vicepirm. dr. Jonas Yčas, sekr. Jonas Gustainis ir ižd. Vladas Kazlauskas. Atstovybės adresas: 30 Riverside Cres., Toronto 159, Ont., telef. 769-6884.

Prašome KLB apylinkių valdybų, Tautos Fon-

prie to, kad įvairių mūsų tekstų galutinai redakcijai teks ieškoti profesinės ir, aišku, apmokamos talkos. Kur nekur, bet šioje srityje bet koks mėgėjiškumas liks ne tik nepageidaujamu, bet gal net atneš ir aiškią žalą bendriesiems interesams. Atydumas ir atsargumas rezoliucijas ruošiant ir siunčiant bent iki šiol mūsų tarpe dar nebuvo laikomas dorybe. O to tikrai reikėjo.

Al. Gimantas

do komitetų bei įgaliotinių glaudaus bendradarbiavimo, pravedant Tautos Fondo vą, kurį pradame Vasario 16 dienos minėjimu.

Tenelieka nė vieno geros valios lietuvio, neatidavusio savo duoklės pavergtos tėvynės laisvinimo reikalams.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje

— Vilniaus filharmonijoje gruodžio mėn. pabaigoje koncerte dalyvaavo du Dvarionai — tėvas profesorius Balys ir sūnus smuikininkas Jurgis. Atliktas B. Dvariono koncertas smuikui su orkestru ir J. Bramso Trečioji simfonija.

— Lietuvoje minėta Stasio Sodeikos 75 m. amžiaus sukaktis. St. Sodeika, vienas iš kelių brolių Sodeikų, teatre yra dirbęs 34 metus, iš jo pasitraukė 1957 m.

DVIEJŲ KARTŲ ATSTOVAI — R. Sakadolskis ir J. K. Valiūnas Vli-ko seime Detroite.

KARDELIO ATMINIMUI

Prieš tris metus vasario 10 d. Montrealyje, sunkios ir vargingos ligos iškankintas, mirė Jonas Kardelis.

Jis buvo vienas iš iškiliausių Lietuvos žurnalistų, Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje ilgametis Lietuvos Žinių, ir tremtyje Nepriklausomos Lietuvos laikraščių redaktorius ir Lietuvos Enciklopedijos bendradarbis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos valstiečių liaudininkų politinės srovės

darbuotojas.

Jis visuomet ir visur kovojo už Lietuvos laisvę, už jos demokratinę santvarką. Buvo Lietuvių žurnalistų sąjungos tremtyje garbės narys.

Galima būtų priskaičiuoti daugelį Jono Kardelio nuopelnų mūsų tautai. Ypatingai spausdinto žodžio srityje.

Galima būtų daug ką pasakyti ir apie žmogų, kuris visą savo gyvenimą visa širdimi ir visa siela gyveno ir dirbo iki paskutinio atodūsio savo

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

PASIKALBĖJIMAS

Du vyrai stebi kitoje vagono pusėje netvarkingai beveik visoje trijų asmenų sėdynėje sudribusį jaunuolį. Keleiviai kalbasi lietuviškai ir negali suprasti, kaip tas vaikinai galėjęs pasiekti tokį netvarkingumo laipsnį.

Elegantišką palatą dėvįs vyras sako, kad Lietuvoje net elgetos geriau atrodo. Bendrakeleivis mano, kad jei tas kutvela pažiūrėtų į veidrodį, tai pats savęs išsigastų.

Elegantiško palto savininkas sutinka, bet kartu pripažįsta, kad tokie žmonės netiki veidrodžiu. Jie kažkaip nedasi leidžia matyti tikrovės, panašiai kaip tie ilgakakliai paukščiai, kurie, matydami pavojų, sukiša savo snapus į smėlį. Jam

gimtajai žemei, savo tėvynei Lietuvai.

Manau tikrai neklystu tvirtindamas, kad lietuvių tauta Jono Kardelio asmenyje neteko didelio ir tauraus lietuvių, kuris savo gimtąją žemę, kalbą, žodį mylėjo daugiau kaip pats save.

Nemanau rašyti jo biografijos, bet nors kunkliu žodžiu noriu priminti jo trijų metų sukaktį nuo jo mirties ir iškelti, rodos, dar iki šiolei konkrečiai niekur neiškeltą mintį.

Įamžinkime Jono Kardelio atminimą, kad jo vardas ir jo darbai liktų neužmiršti, kad jo šviesus vardas būtų žinomas ir ateinančiomis generacijom. Manychiau tam reikalui reikėtų sudaryti komitetą ir įsteigti Jono Kardelio vardo fondą. Turėtų būti sutelkti jo įvairiausi mūsų spaudoje pasirodę straipsniai, jo raštai, įvairūs susirašinėjimai, laiskai ir visa kita įvairi jo asmenį liečianti medžiaga, kurią reikėtų išleisti knygos formoje.

Manychiau, kad tai būtų didžiausias jo įvertinimas.

Nedrištu siūlyti, kur

prisimena pereitais metais mūsų spaudoje nuskaubėjęs atvejis, kaip nesinori matyti, kas darosi savame kieme.

Darbštus rašto žmogus Alfonsas Nakas, gan dažnai ir įdomiai perteikia nūdienį Amerikos gyvenimą, kartą parašė, kad toji turtinga visko pertekusi šalis serga. Tam jis davė ir keletą pavyzdžių, kaip pagauti ir pasmerkti žmogūdžiai paleidžiami, kaip baltųjų vaikai prievarta autobusais vežami į judųjų mokyklas, kaip nusikaltėliai ir visoki veltėdžiai ten geriau gyvena, negu eilinis, savo darbu pragyvenęs pilietis. Vyras toliau porina, kad jam, kaip kanadiečiui, tai nebuvo didė naujiena. Tokius ir panašius atvejus galima užtikti kiekviename amerikietiška ar Kanados laikraštyje. Tik tiek, kad toji žinia, perduota mūsų spaudoje, pasirodė kitoje šviesoje. Gal, kad tie įvykiai buvo detaliau paaiškinti, o gal, kad jie buvo atidžiau žinomo laikraštiniuko aprašyti. Kas įdomiausia, kad anas Nako straipsnis tuoju sulaukė nemažos reakcijos iš Amerikoje gyvenančių tautiečių. Tie žmonės apšaukė Naką nežinia ką rašiusi ir netiesą perdavusi.

Likęs įspūdis, kad visi tie rašėjai nesidomi ar visai nenori matyti, kas darosi jų pačių panosėi jų aplinkoje. Panašiai,

toksai komitetas turėtų būti sudaromas, Montrealyje, Toronte, Chicagoje, New Yorke ar kur kitur ir kas jį turėtų sudaryti. Gal Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių žurnalistų sąjunga ar kas kitas. Bet jisai turėtų būti sudaromas, kad bėgančio laiko dulkės neužklotų jo vardo užmirties šydu, ir kad ateinančios kartos nekaltintų mūsų neatlikus patikėtos pareigos. J. Šiaučiulis

kaip kartais atsitinka, kai savo namuose koks netvarkingai padėtas ar numestas nereikalingas daiktas greitai apsiprantamas ir tampa lyg nepastebimas. Tuo tarpu nuėję pas kaimyną tuoju pamatome, kartais net į akis krentantį ne taip padėtą ar iš viso neturėjusį ten būti daiktą.

S. Pranckūnas

NIEKAS NEPARAŠO

Retai kada tenka ką paskaityti NL apie Delhi lietuvių koloniją, lyg čia lietaviai nieko neveiktų.

O juk turime savo parapiją su nuosava bažnyčia, turime savo kleboną kun. dr. Joną Gutauską, kuris žinomas savo gražiais pamokslais. Turime gerą bažnytinį chorą, jaunimo chorą, tautinių šokių grupę, turime veiklią Lietuvių Bendruomenę, šaulių kuopą, katalikių moterų skyrių, ūkininkų klubą, medžiotojų-žūkautojų klubą.

Mūsų tautinių sokių grupė pasirodo ne tik lietuviams, bet ir kitatautiems, kurie žavisi lietuviškais šokiais. Švenčių proga, vietoje atviručių paskyriau 10 dol. tautinių šokių grupės kelionei į Chicago finansuoti.

V. Treigys

"MENKAVERTIŠKUMO KOMPLEKSAS"?

Siųsdamas trijų dolerių pašto perlaidą, manau savo skolas laikraščiui atsilyginsias.

Daugiau laikraščio prašau man nebesiuntinėti. Jūsų laikraščio šūkis, kurį tik nesenai pastebėjau, sukelia manyje sielvartą, nes savo širdies dviem kraštams negaliu padalinti. Dvieju tėvynių sąvoka man vis dar nesuprantama.

Nesijaučiu emigrantu ar besas be Tėvynės, kad savo lojalume būčiau jau tiek sukritęs. Kada gi pagaliau atsi-kratysime menkavertiškumo komplekso, pavel-dėto dar iš baudžiavos laikų? P. Šiugždinis

**nepriklausoma
lietuva**

"INDEPENDENT LITHUANIA"
"LITUANIE INDEPENDANTE"

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00.
Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.
Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS R. E. MAZILIAUSKAS

Iš Detroito rašo Alf. Nakas

JAUNIMO – SENIMO SUSIARTINIMO VAKARAS

Turiu džiaugsmą, apie kurį privalau pakalbėti. Tai apie studentų savaitgalį. Nebe reklamai, nes jis jau praėjo. Sausio 15-16 dienomis tas savaitgalis Lietuvių namuose įvyko. Sausio 15-16, jei nepamiršote, buvo ir Sibiras ir Aliaska. Buvo šaltis, kokio Detroitas-Windsoras neišgyveno beveik šimtmetį. Buvo iš 15-tos į 16-tą naktį net minus 14 laipsnių F. Pridėjus baurų, stiprų vėją ir dar biauresnę drėgmę, net ir prie šalčių pratę Sibiro tremtiniai čia būtų čiaudėję.

Taigi sausio 15 d. vakare jie publikai davė koncertą. Buvo paskelbė, jog programos atlikėjai studentai, tai kažin ko ne nesitikėjome. Susirinko pora šimtų žmonių, pačių narsiausių, jaunimo draugų, giminių ir pataikūnų.

Koncerto programa, regis, nė vieno neapvylė. Pusę jos atliko Chicago – Laima Underytė ir jos brolis Ramūnas Underys. Kitą pusę Torontas – Jonas Vaškevičius ir Jonas Govėdas. Pirmieji du atėjo su gitara ir dainavo duetus, pagal savo pačių kurtą modernią muziką, pagal mūsų poetų kurtus libretus. Antrieji du naudojos jau rimtų mūsų kompozitorių darbais (Jakubėno, Klovos) ir įžymių svetimųjų (Chopino, Mozarto, Verdi). Pirmieji du daugiau širdes saldino savo jauniems kolegoms, Detroito studentams, o antrieji – tėvams ir seneliams.

Čia šių eilučių autoriui ir daugeliui kitų vyresniųjų paaiškėjo, jog Torontas, šalia Vačlovo Verikačio, jau pagimdė antrą dėmesio vertą baritoną. Po jo sudainuotos Klovos "Udrio dainos", publikai delnai sutino beplojant. Puikus buvo ir jo akomponatorius Jonas Govėdas, atlikęs ir vieną solo numerį. Bet mes jį

jau žinojome iš anksčiau, kai jis dviem atvejais pas mus su V. Verikačiu lankėsi. Po koncerto, LSS Detroito skyriaus valdybos pirmininkui Robertui Seleniui patarus, vyresnieji šokino studentes, o studentai vedė šokti mamas ir mamų drauges. Visi buvome studentų vaišinami kava, delikatesais, stipriais gėrimais. Buvo tikras jaunimo-senimo susiartinimo vakaras.

Sausio 16 d. kitoje Lietuvių salėje buvo atidaryta meno parodėlė. Skubu paaiškinti, kad nė vienas savo tapybos, paišybos, skulptūros ar keramikos darbus eksponavęs nėra meno studentas. Jie visi studijuoja ką kitą, dauguma griežtuosius mokslus, o tie visi kūriniai ir kūrėniai buvo vien jų laisvalaikio vaisiai. Tik du fotografiją studijuoja vyrai – Liucijus Kulikauskas ir Juozas Vaičiūnas – parodė darbus, kokiais netrukus jie sau duoną pelnys. Užtat tie darbai ir buvo visų žiūrovų dėmesio centre. Parodėlėje dalyvavo 15 studentų (iš jų tik trečdalis vyrų) su apie 100 darbų. Parodėlę apžiūrėjo apie pora šimtų žmonių.

Visi, kas minimą savaitgalį su studentais praleido, ilgai ir gražiai apie jį kalbės. Lietuvių studentų Detroito visada buvo keli tuzinai, tik jie niekada nebuvė taip gerai organizuoti, kaip šiuo metu. Ir jie niekada neturėjo tokio artimo kontakto su vyresniąja karta. Mes, vyresnieji, viliamės, kad čia aprašytas studentų savaitgalis nebus paskutinis, kad kiekvienais metais jie bent du tris kartus panašius pobūvius surengs.

Veiklioji LSS Detroito skyriaus valdyba yra: pirm. Robertas Selenis, Linas Mikulionis, Kastytis Karvelis, Karolė Ve-

Jaunųjų dailininkų parodos atidarymas sausio 16 d. Detroito lietuvių namuose. Jaunuosius dailininkus visuomenei pristato studentų pirm. Robertas Selenis. K. Sragausko nuotraukoje matyti tik dalis jaunuolių, kurie buvo išstatę parodoje savo kūrinius. Iš kairės Rūta Jusytė, Dana Giedriūnaitė, Irena Sventickaitė, Aldona Petrauskaitė, R. Selenis, Algis Skrebutėnas, Antanas Paškus, Karolė Veselkaitė, Liucijus Kulikauskas, Regina ir Liucija Garliauskaitės.

selkaitė ir Rita Skrebutėnaitė. Koncerto rengimo komitetui pirmininkavo Jonas Nakas, parodos komitetui Algirdas Skrebutėnas, koncerto pranešėja Aida Smalinskaitė.

Lietuviškasis Detroitas dabar juda keliais frontais iš karto, nes dabar gi pats geriausias laikas visokiems veikimams. Atsipūtęs po Vliuko seimo surengimo, Dlocas ruošiasi Vasario Šešioliktosios minėjimui (vasario 13 d., Mercy kolegijos rūmuose).

Alkos dramos kolektyvas, vadovo ir režisieriaus Justo Pusdešrio kitoje rankoje rengiasi paminėti poetą-dramaturgą Petrą Vaičiūną akademiniu spektakliu (kovo 19 d., 3 val., Lietuvių namuose).

Šauliai padarė revansą Clevelando grakščiajai Grandinėlei ir ji sutiko šokti (balandžio 9 d., 3 val., vidurinės mlos auditorijoje, 1501 N. Beech Daly, Dearborn Hts.).

Ateitininkai netrukus žada vežti inscenizuotą ir čia prieš pusantrų metų vaidintą Salomėjos Nėries "Eglė žalčių karalienė" (data dar nėra aiški).

Stasio Sližio Jaunimo choras repetuoja, besiruošdamas Vasario Šešioliktosios minėjimui, o Galinos Gobienės Šilainė devynius prakaitus lieja, besiruošdama ne tik keliems pašokimams Detroito bei apylinkėse, bet ir, svarbiausia, besiruošdama ketvirtajai tautinių šokių šventei ateinančią vasarą.

Alfonsas Nakas

LIETUVOJE

KNYGOS LIETUVOJE

Apie dabartinę knygos padėtį okup. Lietuvoje Tiesai papasakojo spaudos komiteto pirmininkas F. Bieliauskas. Jis pripažino, kad knygos paklausa didelė, tačiau vis dar labai trūksta kai kurių sričių literatūros. Tai ypač liečia žinynus, žodynus, enciklopedinius leidinius, grožinę literatūrą suaugusiems ir kt.

Jau esanti ruošiamą "Lietuviškoji tarybinė enciklopedija" ir paskutinysis, aštuntasis, tomas pasirodys 1978 metais. Plečiamas žodynų leidimas ir, kaip reikia laukti, jau baigiamas spausdinti lietuvių-rusų kalbų žodynas, teberuošiami anglų-lietuvių, vokiečių-lietuvių,

prancūzų-lietuvių kalbų žodynai, gi neseniai jau pasirodė mokslinis rusų-lietuvių kalbų žodynas. Pernai iš viso knygų Lietuvoje buvo išleista 17 mil. egz.

Anot Bieliausko, Lietuvoje knygynų skaičius mažesnis kaip kituose Baltijos kraštuose. Per penkmetį numatoma įrengti 18 naujų knygynų.

Spaustuvių darbai nėra patenkinami. Tik 1972 metais K. Požėlos (buv. Spindulio) spaustuvė Kaune pradėsianti naudoti iškilišios spaudos lakštines rotacines mašinas. Spaustuvių aprūpinimas dažnai dar nepatenkinamas.

— Vilniuje išleista Ingridos Korsakaitės monografija "Arūnas Tarabilda" apie 1969 m. mirusio grafiko kūrybą.

— 1971 m. pabaigoje Vilniuje išleista Juozo Gaudrimo apybraižų knyga "Tarybų Lietuvos kompozitoriai ir muzikologai". Pateikiamos bibliografinės žinios bei kūrybos apibūdinimai.

— Solistas V. Noreika šiais metais vyks dainuoti į Maskvą, Leningradą, Jugoslaviją ir Vengriją.

PANORAMA

PERTVARKYTAS KABINETAS

Kvebeko premjeras Robert Bourassa pertvarkė provincijos ministrų kabinetą.

Buvęs švietimo ministras Guy Saint-Pierre perėmė dvi ministerijas: pramonės--prekybos ir

Guy Saint-Pierre

Claire Kirkland-Casgrain

turizmo. Buvęs kultūros ministras F. Cloutier paskirtas švietimo ministru. Buv. turizmo ministras Claire-Casgrain paskirta kultūros ministru. C. Simard paskirtas ministru be portfelio turizmo reikalams. G. D. Levesque paskirtas vice-premjeru.

Įtakingiausiu kabineto nariu dabar tapo G. Saint

Jaunimo kongreso komiteto posėdyje. P. Maletos nuotraukoje iš kairės sėdi R. Kasparas, J. Šlajus, R. Sakadolskis ir R. Kviklytė.

LIETUVIAI,

Nepriklausomybės šventės išvakarėse su pagarpa ir nuostaba prisimename praeitų metų bėgyje per visą pasaulį nuskambėjusius beginklio kalinio, Simo Kudirkos, jo sovietiniams teisėjams pasakytus žodžius: aš neišdaviau savo tėvynės Lietuvos. Tai žodžiai, kurie sukelia pasididžiavimą, žadina viltį ir įpareigoja.

Laisvės troškimas pavergtoje tėvynėje tebėra gyvas, nežiūrint daugelio sovietinės spaudos metų. Jis kalba į pasaulio sąžinę per tuos, kurie nebodami pavojaus rinkosi laisvę, kurių tiesos žodis sukrėtė sovietinio teismo sales bei tremtinių stovyklas. Jis prasiveržia pro sovietinę cenzūrą lietuvių kūrėjų darbuose.

Laisvės šauksmas iš pavergtos tėvynės yra neįkainojamas įnašas į bendrą mūsų tautos kovą už Lietuvos laisvę. Esančius gi laisvėje jis įpareigoja mums įmanomais būdais veikti ir aukotis, kad pagaliau ir Lietuva galėtų pasinaudoti tautų apsisprendimo teise.

Su dėmesiu sekame vis dažnėjančius Sovietų imperijos viduje laisvės reikalavimų bei tautinio išsilaisvinimo siekių prasiveržimus.

Tarptautinėj arenoje pastaruoju metu esame liudininkais epochinio masto didžiųjų pasaulio jėgų persigrupavimo.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ne tik stropiai seka visus šiuos reiškinius, bet ir aktyviai veikia, kad tarptautinių įvykių sraute Lietuvos interesai nebūtų pažessti ir kad jos suvereninių teisių vykdymas kuo greičiau būtų atstatytas.

Aukštai vertiname kiekvieno lietuvių ar organizacijos darbus bei atsiekimus, kuriais bet koku būdu prisidedama prie Lietuvos laisvinimo pastangų. Ypatingas dėmesys krypsta į mūsų jaunimą, kuris šių metų Kongrese bandys išryškinti savo paskirtį ir vietą lietuvių tautos likiminiu uždaviniu vykdyme. Linkime jam sėkmės ir tikime, kad jis aktyviai įsijungs į VLIKo struktūrą ir darbus.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga kviečiame visą lietuvių tautą į suderintą ir prasmingą Lietuvos laisvinimo talką.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

-Pierre, nes pramonė ir turizmas yra svarbiausios Kvebeko ekonomijos šakos. Spaudos žiniomis, aukšti švietimo ministerijos valdininkai priešinosi F. Cloutier paskyrimu švietimo ministru. C. Kirkland - Casgrain yra griežta anglų ir prancūzų kalbų lygiateisiškumo šalininkė. J. Bienvenue yra žinomas savo kraštutiniai konservatyviom pažiūrom. C. Simard yra premjero R. Bourassos žmonos brolis.

François Cloutier

PRIMINĖ LIETUVĄ

New York Times dienraštis sausio 27 d. vedamajame apie sovietų užsienio reikalų ministro A. Gromykos lankymąsi Japonijoje priminė ir Baltijos valstybes.

Laikraštis rašė apie ateityje galimą sovietų-japonų taikos sutartį ir nurodė į japonų norą iš sovietų atgauti 1945 m. užimtas Kurilų salas pridūrė, kad, tokiam klausimui iškilus, galėtų būti iškeltas klausimas

kitų, sovietų okupuotų sričių, kaip Estijos Latvijos ir Lietuvos, Besarabijos, Bukovinos ir kitų.

KLAIPĖDOS UOSTAS

Švedų spauda paskelbė, jog Klaipėdoje esama 16 prieplaukų prekėms. Iš Klaipėdos išvežami metalai, javai, medis ir įvairios kitos prekės. Metinė uosto prekių apyvarta siekianti 7 milijonus tonų. 1969 m. į Klaipėdos uostą buvo atplaukę 2.215 laivų, iš jų 915 turėję užsienio kraštų vėliavas.

Trumpai

- Kvebeko premjeras R. Bourassa pareiškė, kad įtampa tarp angliškai ir prancūziškai kalbančių kvebekiečių nėra "per didelė" ir kad anglų kalbos teisėm provincijoje negresia pavojus.

- Padėtis Šiaurinėje Airijoje aštrėja. Britų kariai riaušių metu mirtinai nušovė dvyliką airių. Airijos respublika nutraukė diplomatinis santykius su Londonu, o Airijos premjeras išpėjo, kad abiejų valstybių santykiai artėja prie "karo situacijos".

- Dėl nesutarimų tarp savininkų ir profsąjungų spalio mėnesį sustabdy-

tas didžiausias Amerikos žemyno prancūzų kalba dienraštis La Presse netrukus vėl bus spausdinamas, nes susitarimas jau esąs beveik pasiektas.

- JAV kongreso komitetas paskyrė 2 mil. dol. finansuoti geizinkelio susisiekimą tarp Montrealio ir New Yorko, kuris buvo sustabdytas praėjusiais metais.

- Penki su puse milijonų užsieniuose gyvenančių italų šįmet išrinktų patariamąjį svetur gyvenančių italų komitetą. Numatoma, kad ateityje užsienio italai galės dalyvauti ir Italijos parlamento rinkimuose.

- Didž. Britanija 20 metų bėgyje uždarys visas savo psichiatrines ligonines. Psichiniai ligoniniai ateityje bus gydomi namie arba bendrųjų ligoninių specialiose palatose.

- Guamo džunglėse rastas 28 metus slapstęsis japonų kareivis Šoči Jokoi, nes "japonui negarbinga grįžti namo karą pralaimėjus".

- 1960-61 m. Lietuvoje buvo 4257 mokyklos su 453 tūkstančiais mokinių; 1965-66 m. buvo 4404 mokyklos ir 556 tūkstančiai mokinių; 1970-71 m. buvo 3778 mokyklos ir 575 tūkstančiai mokinių.

100 PARAŠŲ

DIDELIS NORAS,
REZULTATAI MENKI

Amerikos Lietuvių Taryba visoje Amerikoje renka parašus petijai, kuri bus įteikta prezidentui Niksonui, prieš jam vykstant į Maskvą. Parašai renkami ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe. Tuo siekiama parodyti, kad ne vien tik lietuviai, bet ir amerikiečių visuomenė rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu ir Simo Kudirkos likimu.

Chicagoje peticijų lapai platinami Amerikos Lietuvių Tarybos ir Margučio radijo programos raštinėse. Būdamas artimu Margučio bendradarbiu, turėjau progos stebėti įvairaus amžiaus lietuvių, daugumoje senukų, kurie nebijodami šalčio, dieną ir naktį vaikščiodavo gatvėmis ir po namus ir, užpildę keletą lapų, vakare pristatydavo į Margučio raštinę. Jie būdavo patenkinti savo darbu ir paprašydavo daugiau peticijų lapų.

Toks vaizdas kartojosi dieną po dienos, savaitę po savaitės. Vienas vyresnio amžiaus žmogus, nukentėjęs automobilio nelaimėje, pasiramstydamas rementais, surinko daugiau 6000 parašų. Tai Pranas Budvytis. Mums visiems yra labai malonu, kad jisai dar tebetęsia rinkimą.

Sausio mėnesio pradžioje atšilo oras. Švietė saulė ir kai kada siekdamo 50 laipsnių. Vieną šeštadienio rytą taip sušilo, kad atrodė tikras pavasaris. Išėjęs laukan pagalvojau, jog šiandien būtų gera diena rinkti petijai parašus. Tikrai pasakius, aš dar nebuvau surinkęs nei vieno parašo. Aš jaunas. Graži diena, geras ūpas. Pamičiau glėbį peticijų, sėdau į autobusą, ir nuvažiavau į miesto centrą.

Chicagoje yra garsi State ir Madison gatvių kryžkelė. Čia pati miesto širdis. Kiekvieną minutę pro šią kryžkelę

praeina daugiau šimto žmonių. Pagalvojau, jog čia tikrai nepritrūks žmonių parašams rinkti.

Žiūriu į praeinančius žmones. Visi skuba, visi bėga. Visi susimastę, šalti ir nesidomi vienas kitu. Sustojau ir pradėjau kalbinti žmones. Ne aš vienas bandau atkreipti dėmesį. Netoli nuo manęs vienas juodis rėkia, skaitydamas biblijos ištraukas. Toliau trys jaunuoliai medituoja ir trypia vietoje. Jų plaukai nuskusti. Apsirengę keistais, ilgais chalatais. Jie priklauso kažkokiai indų religinei sektai.

Pamačiau, kad tokioje aplinkoje nepasieksiu savo tikslo. Todėl nuėjau į netoli esančios Carson, Pirie, Scott parduotuvės koridorių. Čia man pavyko įkalbinti keletą žmonių pasirašyti. Lengviausiai pasirašė pietinėje miesto dalyje gyvenantys žmonės. Jie daugiau žino apie lietuvių ir Lietuvą. Kiti net gyvena lietuvių kolonijose.

Prastovėjau keletą valandų. Vieni teigiamai, kiti neigiamai vertino mano pastangas. Vienas vyras net pasakė, jog reikėjo sušaudyti Kudirką. Deja, man nepatogu laikraštyje suminėti tam vyrui duoto mano atsakymo. Liūdna. Nemažai amerikiečių jau pamiršo Kudirką. Kiti dar atsimena. O prieš metus laiko beveik visi žinojo ir kalbėjo apie Simą Kudirką.

Dauguma juodosios rasės žmonių atsisakė pasirašyti. Sunku buvo susikalbėti ir su azijantais. Moterys pasirašydavo lengviau, vyrai sunkiau. Teko sutikti ir keletą lietuvių, kurie mielai pasirašė. Dauguma žmonių tikriausiai vengė pasirašyti, nes tą savaitę Chicagoje buvo iškilęs didelis skandalas dėl politinių rinkimų peticijų falsifikacijų.

Saulė leidosi ir parduotuvė uždarė duris. Mano dienos uždarbis: 100 parašų. Didelis noras, nemažas darbas, o rezultatai menki.

Carson, Pirie, Scott parduotuvės koridoriuje

LEIDYBOS ARUODUOS

ANGLIŠKOJI
POEZIJA

Nors lietuviškoji spauda ir nesupažindina, bet žinome, kad ne vienas jaunesnis lietuvis svetur poeziją kuria gyvenamojo krašto kalba. Daug rečiau išgirstame, kad ne gimtąja kalba poeziją kurti bandytų vidurinio-sios ar vyresniosios kartos užsienių lietuvis. Ir tai, matyt, suprantama, nes poezija reikalauja itin subtilaus kalbos pojūčio, kurį ne taip jau paprasta išvystyti ne gimtąja, bet išmoktine kalba.

Vienas nedaugelio, kuris su angliška poezija išėjo į viešumą, yra Sydneyje, Australijoje, gyvenantis lietuvis rašytojas Jurgis Janavičius.

Poetry and Prose Publications leidyklos 1971 m. Canberroje, Australijoje, kukliai išleistoje 64 nsl. knygoje "Journey to the Moon" Jurgis Janavičius išspausdino 1962-1970 metų bėgyje sukurčius eilėraščius ir smulkiąją prozą. Kai kurie knygoje paskelbti eilėraščiai jau buvo anksčiau spausdinti Australijos vadinamuosiuose "mažuosiuose" žurnaluose, skirtuose poezijai ir apamai grožinei literatūrai.

Tenka, žinoma, nuširdžiai apgailestauti, kad jau prieš kurį laiką išėjusią knygą mūsų literatūros žinovai, dėstantieji JAV ar Kanados aukštosiose mokyklose ir gerai pažįstantieji dabartinę anglų kalbą ku-

yra pakabintas auksinėmis raidėmis plakatas, kuris skelbia, kad tarnautojai kalba įvairiomis kalbomis. Dvylika kalbų suminėta. Yra ir žodžiai "Kalbam lietuviškai". Žiūrint į šį plakatą man pasidarė liūdna. Kokia ironija. Gali žmonėms kalbėti įvairiomis kalbomis, bet jie vistiek negali suprasti tiesos, nes jie nenori.

Rimantas Genčius

riamą poeziją, nuodugniau nepanagrinėjo. Galbūt, tai nebūtų itin lengvas uždavinys nė lietuvių ir anglų poeziją lygiagrečiai gerai pažįstantiems literatams, nes Jurgio Janavičiaus poezijoje ir mažojoje prozoje yra ir nemažai australizmo, kurių subtilią prasmę jautriai pajusti, matyt, tegali australiškąjį milieų gerai žinantys skaitytojas.

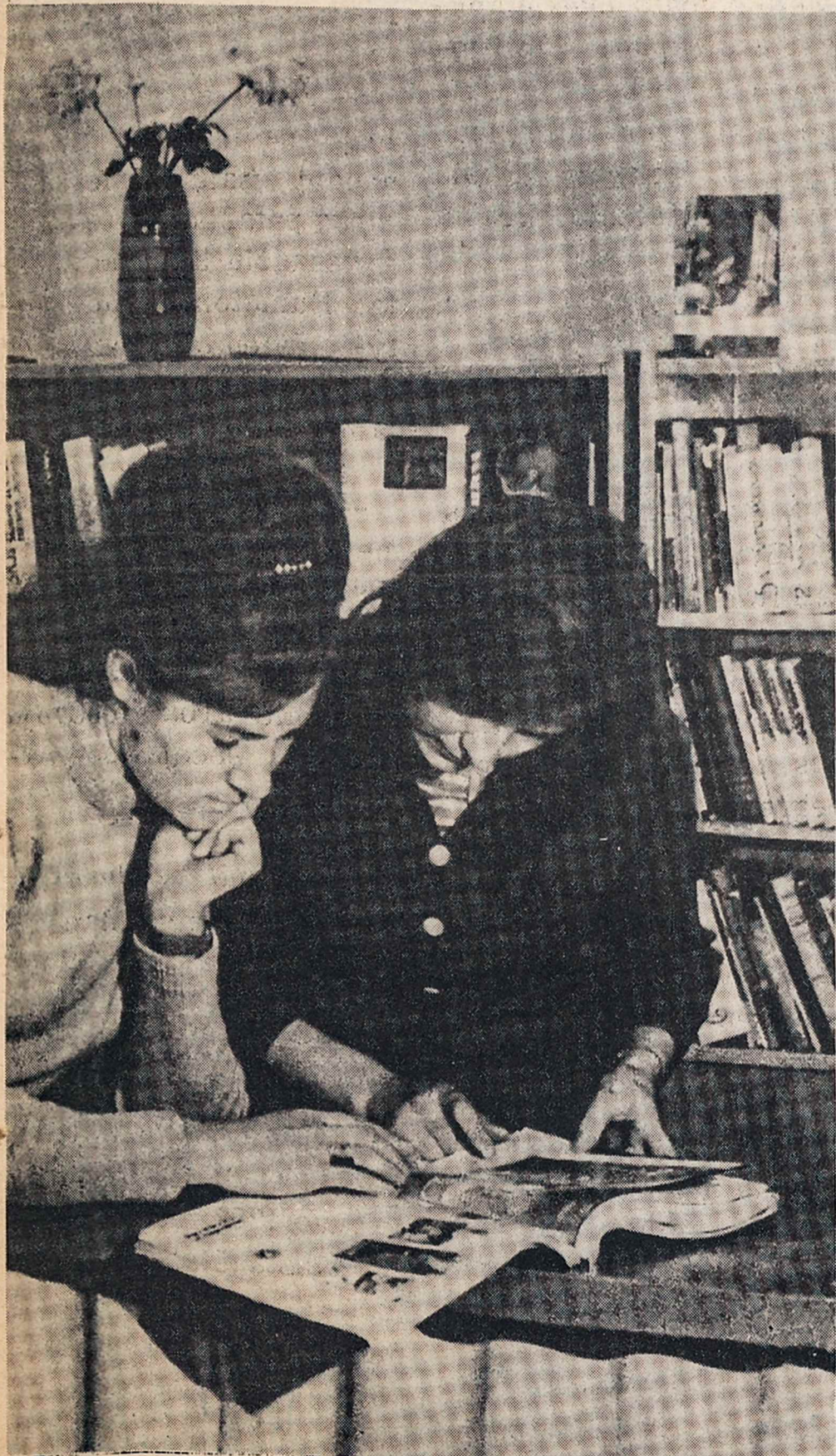
Bene labiausiai tą australišką nuotaiką, idiomą ir specifinį žodyną išreiškia knygos titulinis skyrius "A Journey to the Moon", atseit, "Keliavimas į mėnulį". Tai eilėraščių ciklas, beveik poema, pavadinta "Songs of Arrival" — "Atvykimo dainomis", kurios jau anksčiau buvo išleistos atskiru leidiniu. Tai pernelyg australiškas, bet lygia dalia ir "dipukiškas" ciklas, poetiniais vaizdais piešiantis pokario ateivių kūrimąsi Australijoje. Teko girdėti, kad šį ciklą į lietuvių kalbą bent du asmenys jau bandė verst, bet, matyt, ne taip jau lengva tipiškai australišką idiomą pertiekti autoriaus gimtąja kalba...

Iš tikrųjų būtų puiku, jei nuodugniau literatūriškai šitą Jurgio Janavičiaus poezijos knygą panagrinėtų mūsų kvalifikuotieji literatai, o 350 egz. tiražu išleistoji knyga gaunama šiuo adresu: P. O. Box 1101, Canberra 2601, Australija. Kaina nepažymėta.

za

APIE
SUGRIŽĖLIUS

Vilniaus Minties leidykla neseniai išleido Gimtojo Krašto redaktoriaus pavaduotojo Jono Lukaševičiaus knygą "Reemigrantai" (142 psl., 600 egz.). Propagandinėje knygoje pasakojama, kaip tie sugrižėliai (daugiausia iš Pietų Amerikos) gyvena šių dienų Lietuvoje.

BIBLIOTEKOJE

A. a. prof. Zenonas Ivinskis

MOKSLINĖS LIETUVOS ISTORIJOS PRADININKAS

Istoriko Z. Ivinskio mirtis liūdnu aide-siu nuskambėjo mūsų išeiviskoje spaudoje. Laikraščių puslapiuose pasirodė jo atvaiz-dai ir nekrologai su trumpesnėmis ar il-gesnėmis gyvenimo ir darbų užuominomis. Plačiau jį paminėjo Draugas, aprašęs Ve-lionies paskutines gyvenimo valandas, jo laidotuves svetimoje vokiečių žemėje ir jų spaudos atsiliepimus apie Mirusiją. Drau-ge 1972. I. 8 galėjome skaityti ir išsamesnį dr. V. Gidžiūno straipsnį apie jį.

Platus spaudos balsai jau rodo, kad su jo mirtimi mūsų tauta neteko didelio kultū-ros ramsčio, kurį jis laikė savo istorine kūryba. Ką jo darbai reiškia mūsų kultū-rai, mūsų tautiniam susipratimui, mūsų tautos vardo garsinimui prašalaičiuose, tegalėtų vėliau parodyti koks supratingas tyrinėtojas istorikas, parengdamas plates-nės apimties studiją.

Šiuo kartu tenka apsiriboti siauru daly-kėliu: parodyti, jog Velionis buvo įžymiau-sias tęsėjas nepriklausomoje Lietuvoje pradėtos mokslinės istorijos krypties.

NAUJAS POSŪKIS ISTORIJOS MOKSLE

Istorija yra jau toks mokslas, kurio kryptis ir pobūdis kinta su paties gyvenimo eiga. Istorijos mokslui praeitis nėra be-tarpiškai duota, ji nėra kokia apibrėžta tikrovė, kurią jis imtų, aiškintų bei nagri-nėtų. Istoriko tikrovė jo atkuriamą pagal išlikusias praeities liekanas, šaltiniais va-dinamas. Pilnai vertinti šaltinius pradėta nuo 16 amž. maždaug nuo renesanso laikų. Tada istorija pradėta skirti nuo literatū-ros, t. y., grynios kūrybos (fiction), su kuria ji anksčiau buvo maišoma. Nesirū-pinta daug, kad istorija tikrą praeitį vaiz-duotų. Ne visai rūpestingos praeities atž-vilgiu buvo ir viduramžių kronikos. Šioms kronikoms prilygo ir vad. Lietuvos met-raščiai, kur istorinė tikrovė mišo su ra-šėjų-literatų prasimanymais.

Ne iš karto atsiribojo istorija nuo lite-ratiškos kūrybos. Istorija ir literatūra dar maišyta naujaisiais laikais, kada imtasi labiau gilintis į šaltinius ir jais grįsti pra-eities mokslą.

Šaltinių tyrinėjimui pradžią padarė prancūzų vienuoliai jėzuitai, benediktinai ir kiti. Šaltinių pagrįstą mokslinę istoriją galutinai sutvirtino vokiečių draugija Mo-numenta Germaniae, įsteigta 19 amž. pra-džioje. Jos pradėti leisti dideli leidiniai "Monumenta Germaniae" vardu paskatino panašius leidinius ruošti ir kituose kraš-tuose, ypač vidurio Europoje.

Lietuvai, neturėjusiai savo aukštosios mokyklos nuo Vilniaus universiteto užda-rymo 1832 m., nebuvo paveiki ta vokiška griežtai mokslinė kryptis. Mūsų 19 amž. istorikai, rašiusieji lenkiškai, kaip T. Narbutas, Ig. Onacevičius, ar lietuviškai, kaip S. Daukantas, Valančius, nebuvo vi-sai mokslinės istorijos atstovai. Negali-ma laikyti tikrais istorikais ir mūsų gar-

bingų aušrininkų, kaip Basanavičiaus, Šliūpo, Maironio.

Lietuviams nebuvo lemta susilaukti savo tikrai mokslinės istorijos net šio amžiaus pradžioje, kada po 1905 m. revoliucijos gauta daugiau laisvės. Net ir šiuo metu pradėtoms kurti lietuviškos mokykloms neturėta tinkamų vadovėlių. Seniausias va-dovėlis, šalia Maironio, naudotas mokyk-lose, buvo iš lenkų kalbos versta K. Skir-muntaitės Lietuvos istorija, išleista Ame-rikoje 1887 m. Vadovėlis — kaip ir kiti tos romantikės, sulenkėjusios bajorės raštai — nebuvo tikrai moksliskas. Jis daugiau literariškas kūrinys ant istoriško pagrindo. Skirmuntaitės, išleistas Pajautos sla-pyvardžiu vadovėlis naudotas iki pat pir-mojo pas. karo ir net pirmaisiais nepri-klausomybės metais. Panašus buvo jau ka-ro metu parašytas labai trumpas Prano (Klimaičio) vadovėlis, irgi naudotas mo-kyklose.

Silpną pradžią mokslinei Lietuvos isto-rijai padarė kun. A. Alekna. Nors nebuvo specialistas istorikas ir jos, rodos, ne-studijavo, tačiau savamoksliskai gerai su-sipažino su naujausia istoriografine link-me. Jis buvo atsidėjęs šaltinių studijoms ir gerai apie juos nusimanė. Alekna pasi-rūdė gerai išsimokslinęs istorikas pirmu kad ir nežymiu darbeliu — Lietuvos istori-jos vadovėliu, išleistu 1911 m. Vadovėlis, vėliau išplėstas, susilaukė daug leidimų ir pasidarė pagrindiniu mūsų aukštesnėse mokyklose.

Alekna paskelbė dar ir kitus pagal šalti-nius parašytus veikalus. Laimingu sutapi-mu šis profesorius kunigas tapo pirmu akademiniu mokytoju ir studento Z. Ivins-kio.

PIRMI ŽINGSNIAI Į ISTORIJOS MOKSLĄ

1925 m. žemaitis Zenonas Ivinskis atvy-ko studijuoti į Kauno universitetą, apsi-sprendęs tapti istoriku. Gal ta iš senų lai-kų ėjusi žemaičių bajorų savo krašto pra-eities meilė (atsiminkime tik vad. žemai-čių romantizmą 19 amž. pradžioje) įkvėpė ir Zenonui polinkį istorijai.

Iš Aleknos (kaip ir iš J. Totoraičio) ga-vo pirmuosius mokslinio tyrinėjimo prad-us. Nepaprastai imlaus proto studentas per 4 studijų metus pagrindinai išmoko, kaip kurti iš šaltinių istoriją, ir gavo pro-gos su savo mokslu pasirodyti. Proga buvo artėjanti 1930 m. — 500 metų sukaktis nuo Vytauto mirties.

Kai Lietuvoje rengtasi minėti tas suka-ktuves ir spaudoje apie tai pradėta rašyti, studentas Ivinskis pajuto didelę spragą esant mūsų istorinėje literatūroje, kurioje nebuvo jokio veikalo apie tą Lietuvos did-vyrį. Jis pasiryžo užpildyti tą spragą ir duoti lietuviams vytautinę monografiją. Priemonė pasirinkta visai originali.

1929 m. pavasarį jis sukviėtė savo kolė-gas jaunus istorikus pasitarti, kaip para-

šyti ir išleisti sudėtinį veikalą apie Vytau-tą. Susirinkusieji pritarė Ivinskio planui ir po metų veikalas atsirado. Kadangi Ivinskis tais pačiais metais išvažiavo stu-dijuoti į Vokietiją, tai monografijos "Vy-tautas Didysis 1350-1430" redagavimas buvo pavestas P. Šležui, teologijos-filo-sofijos fakulteto studentui.

Ivinskis davė šiai monografijai straipsnį "Vytauto jaunystė ir jo veikimas iki 1392 m." Tas pirmas Ivinskio istorinis darbas parodė jį mokant dirbti su šaltiniais ir jais grįsti daromas išvadas. Ryškiai pastebi-mas jo atsargumas neprasilenkti su šalti-niais, ką tvirtinant. Ivinskis pasirodė bū-simas rimtas istorikas tyrinėtojas jau šia-me pirmame darbe.

Jau gerai pasirengęs istorikas fakulteto siunčiamas išvažiavo studijuoti užsienius — pirma į Muncheną, vėliau į Berlyną, Ruošdamas disertaciją ir kartu studijuoda-mas disertantui privalomus dalykus, tais vytautiniais metais rinko medžiagą didelė-je Berlyno bibliotekoje ir kitur Vytauto bibliografijai ir šaltiniams.

1930 m. išleistas jo paruoštas gan dide-lės apimties darbas "Vytautas D. istorinė-je literatūroje ir jo periodo bibliografija". Šiame darbe autorius parodė nuostabų kruopštumą ir sugebėjimą įnikti į šaltinius plačiai ir giliai. Jau vien surinkimas ir suregistravimas tos šaltinių ir literatūros gausybės būtų nemažas darbas. Bet Ivins-kis tuo dar nesitenkino. Jis surinktą me-džiagą nagrinėjo, atsidėjęs skaitė ir ją pa-teikė skaitytojui pramiešęs pastabomis ir vertinimais. Su tuo bibliografiniu veikal-u apie Vytautą jaunas mūsų istorikas iškilo giliu ir plataus masto tyrinėtoju, puikiu bibliografu ir archyvaru.

Panašiu būdu, kaip kalbamą bibliografinį veikalą, Ivinskis parašė ir disertaciją 1932 m.: "Lietuvos valstiečių luomo susiforma-vimas ir raida", ir habilitaciją: "Lietuvos prekyba su Prūsais iki 16 amž. pradžios" (1934 m.). Abu veikalai tiesiog perkrauti bibliografijos ir šaltinių. Antras veikalas dar grindžiamas gausia archyvine medžia-ga. Tuo būdu tų dviejų stažinių darbų vertė glūdi ne vien dalykų dėstyme, bet dar ir teikiamose išnašose.

AKADEMIŠKAS TYRINĖTOJAS

Pasipuošęs daktaro laipsniu ir dar pa-rengtu habilitacijos darbu, Ivinskis įžengė

?

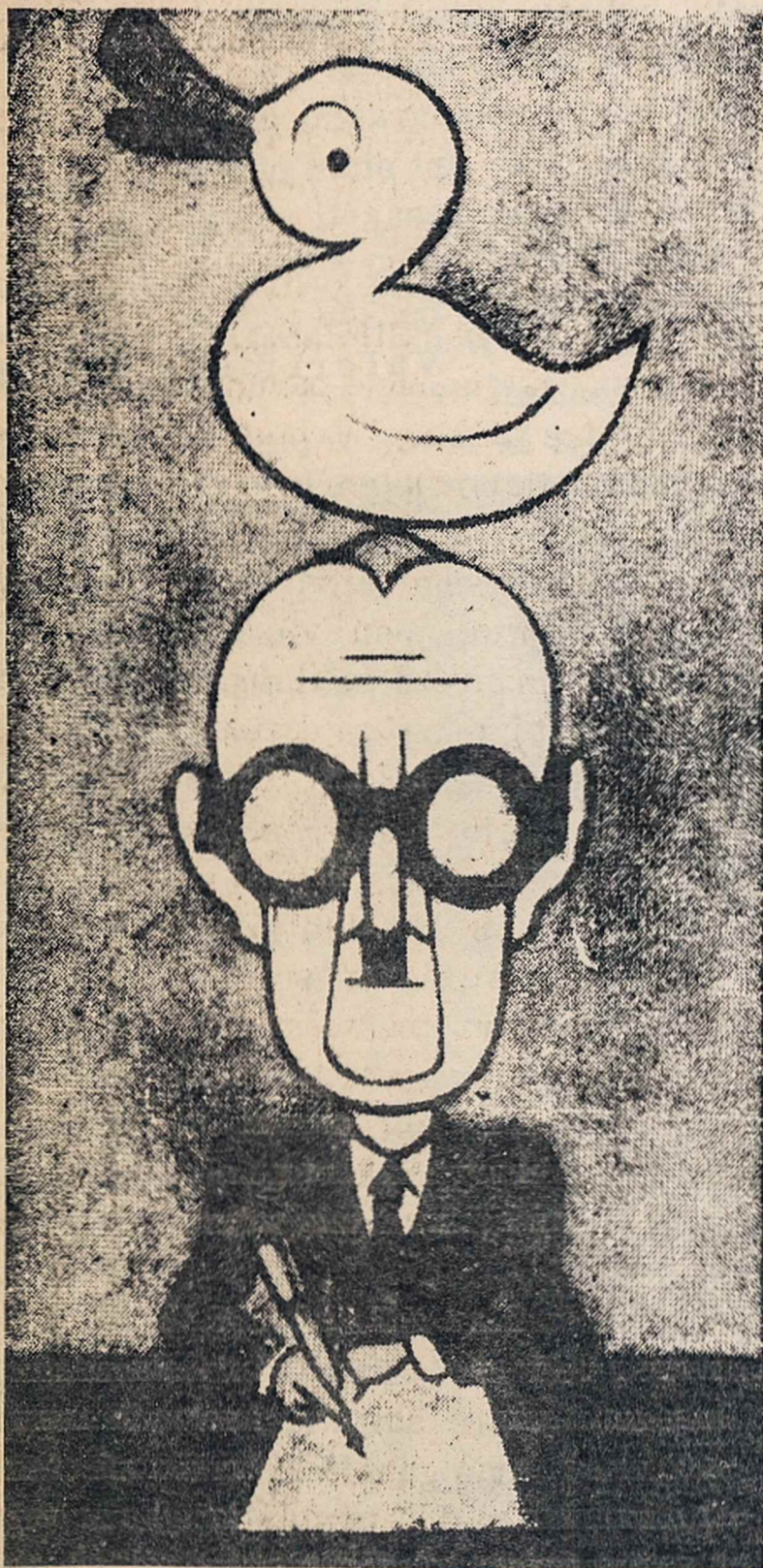
O KODĖL GI ANTIS ?

Literatūros teoretikai jau seniai pastebėjo faktą, kad rašytojų ir poetų biografi-jose labai svarbų vaidmenį dažnai vaidina laivai. Santvaras kadaise net visą knygą parašė apie laivus, palaužtom burėm. Hemmingway kadaise savo maždaug pira-tišku laivu išraižė visą Karibų jūrą. K. A. Porte: kadaise netgi bestsellerį parašė apie durnių laivą...

Lietuvių literatūros istorikai, be abejo, jau pastebėjo, kad Henriko Nagio biografi-joje laivui tenka svarbi rolė. Šauniame Dainavos ežere juk plūduriuoja jo jachta, kurioje poetas ne tik epiškai su bebrais kovojo, bet ir lyriškai pakrantėje augan-čius beržus apdumėjo. O ta jachta vadinasi ANTELĖ.

Bet jeigu kam kartais šautų galvon min-tis, kad šita ANTIS, kurią dabar skaitote, ką nors bendro turi su Henriku Nagiu — žiauriai klysta.

Šita ANTIS iš tikrųjų yra mitologinės kilmės. Antis juk yra žurnalistų mūza — įkvėpėja. Ir kas gi negirdėjo apie spaudos antis? O kad būtų dar aiškiau, visą reika-lą išreiškiame, taip sakant, ir vaizdine priemone:

Šią absoliučiai ir visiškai nepriklausomą ANTĮ labai revoliuciškai ir slapta paruošė ir suredagavo suokalbininkai, kurie, kaip ir visi revoliucinieriai, žinoma, lieka nežino-mais, o todėl savaime suprantama, kad už turinį lieka neatsakingas redaktorius.

VISU ŠALIŲ (SPAUDOS) ANTYS, ANTINAI IR ANČIUKAI VIENYKITĖS!

ANTIS

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS EKSTRA LAIDA SPAUDOS BALIAUS PROGA

DIENOS TEMOMIS

REIKLUS REIKALAS

Šio neeilinio NEPRIKLAUSOMOSIOS nu-merio vedamajame pritiktų išgvildinti po-stūmius, kurie paakino jį atspausti.

Sakoma — iš praeities reikia semtis iš-minties bei išvalgos. Taigi, senovėje vesti reikėdavo dažniausiai nepaslankius keturko-jų giminės atstovus. "Stumk-trauk" sakydavo mūsų seneliai, kai nekurios atatuspos pien-davės arba nebeeiklūs arklatraukiai nebe-klausydavo savininkų užnorių. Žinoma, šia-me techniško amžiaus poveikyje su raguotais bei uodeguotais susitvarkoma trumpai ir drūtai. Reikalai įgauna komplikutesnę eigą galinėjantis su dvikojais.

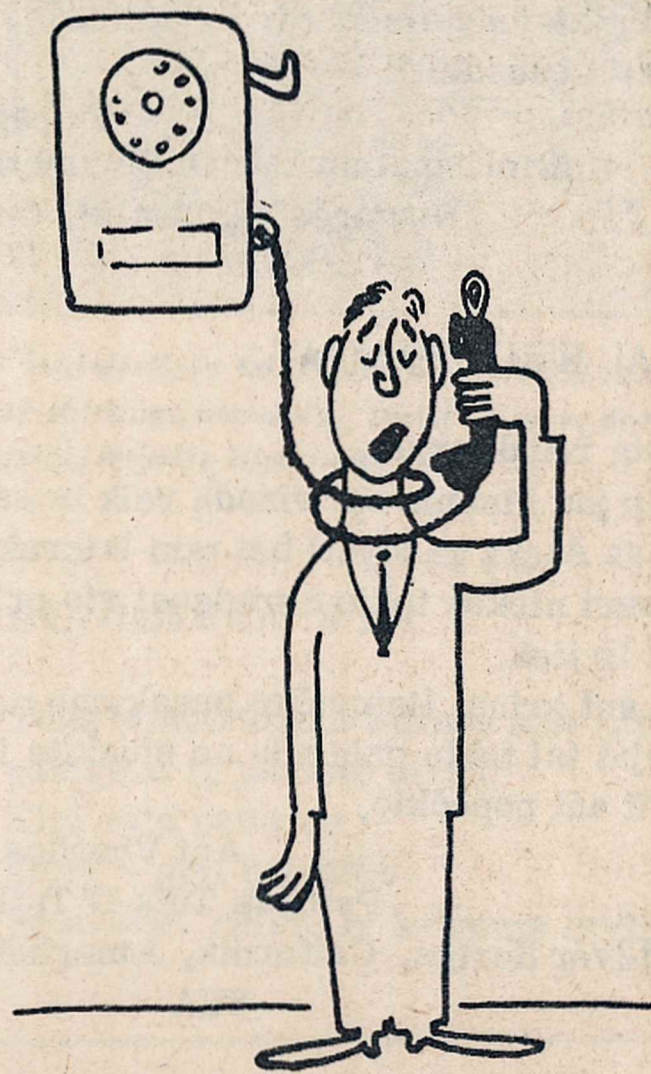
Bet tai, savaime suprantama, joku būdu neliečia NEPRIKLAUSOMĄJĄ skaitančiųjų ramsčių bei pusramsčių. Mes tik norime šiuo kukliu spaudiniu priminti tiems, kurie dėl kai kurių priežasčių turės užtrukti ilgė-liaubare arba turės išeiti laukan arklių pa-sižiūrėti, kas nutiko tuo metu salėje.

O programa šį vakarą juk neįprastos ko-kybės. Darna ir išmonėmis ji pralenkė visas panašias spaudos iškilmes. Įmanoma persi-valgyti įvairiais kepsniais, apkepais ir už-kepais, mišrainėmis (pertekusiomis vitam-inais A,B,C,D, E ir F), pasigardžiuoti pyra-gais, pyragėliais bei pyragaičiais, užsigerti kvapsninga kavute, neminint visų kitų taurių trenktinių gėrimų, kaip pandai ruginė, škoti-nė, slyvinė, baltakė, rudakė bei sula (skai-toma iš antro galo).

Už baronuolatbudi tobulai blaivus maišy-tojas. Jis turi išradingiausios maišybos di-plomą ir gali jums sumaišyti viską, įskaitant protą.

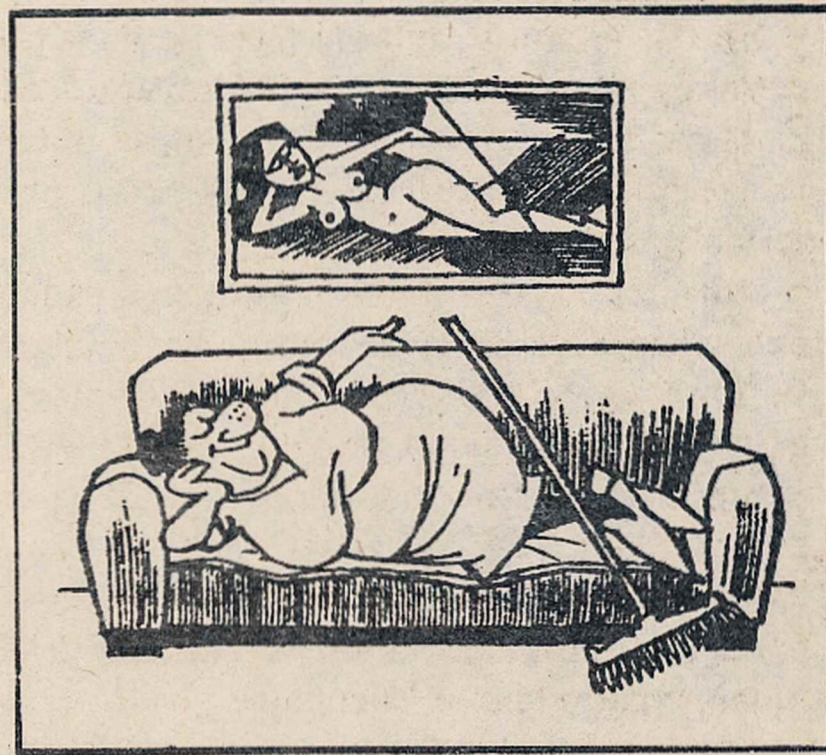
Be to, dainuojama, šokama, juokaujama, o retkarčiais tvarkoma ir rikiuojama mūsų laisvinimo kova su visais atatinamais jos organais. Ir balsuojama. Nepolitiškai. Rei-kia rinkti gražiausią gražuolę. Matuoti jų negalima, bet prisiartinti apytikriai per vie-ną metrą (arba jardą) teisėjai, rodos, lei-džia. Vertintojai juk patys išvalgiausi Mont-realyje, nes jaune vieną kartą tuo įsitikino-me, kai mūsų baliaus svečiai tai atlikinėda-vo.

Taipgi loterija pritrenks visus savo laimė-jimais. Šioje laimės ir tokie, kurie praeity-je nieko nelaimėdavo. Nebent kokią neprapiaustytą knygą su visiškai neįkandamais ei-lėraščiais. Kuriems dar liks pinigų, galės ir laikraštį užsisakyti arba užmokėti įsise-

KREIVAS ŠŪKIS

Kartą mūsų Lietuvoje, nepriklausomojoje, kažkoks tipas sugalvojo tokį šūkį: Tik laukiniai žmonės laikraštį neskaito. Bet, štai, Afrikos dikynėj tikrai prieš kelias savaites dvi beždžionės su akiniais mokslininkams iš Korėjos skaitė "Didžiąją Virėją"...

nėjusią skolą, kuri, anot liaudiško pasaky-mo, neužgija kaip rona.

Ne viską sugebėjome aprašyti, apgarsinti, nes visko, kas čia nutinka, nesurašytum net ant jaučio odos. Be to, jaučių gaila. Tad ir baigiam vedamąjį tokia idėmia mintim: tik jaučiai laikraščių neskaito. Kodėl? Todėl, kad ausys netinkamos tinkamų akinių užka-binimui.

ZUM

IR GERAI, IR BLOGAI... IR BLOGAI... IR BLOGAI...

PRAŠAU NESIUNTINĖTI

Gerbiamas Redaktoriau,

Prašau to savo laikraščio daugiau man nebesiuntinėti, nes užprieškaskutiniam numeryje vienas jūsų nuolatinis NL bendradarbis išsitarė, kad Skuodo pensininkų klubo susirinkime, esą, pasakiau kalbą "kiek per ilgą". Kalbėjau vos dvi valandas ir visi tylėjo lyg per miegą.

Tokie tad tikri faktai ir už jų laužymą trauksiu jūsų raštininką teismo atsakomybėn. Pataisymą siunčiu ir į Naujienas, jei nedrįsit spausdinti.

Su pagarba,
Dipl. matininkas O. Pusmetris,
Niagaros pusiasalis, Ont.

GRINAI NEUŽPROBYJAT...

Tamstą redaktariau,

Keip jau žinama ant visadą reik ta savą nuosava šneką garbynti bet tam laikrakšti jusa anei niekos tokio neradausi vis priteilanta ir tiek.

Jei ant grinai lietuviško pasakymo neužprobyjat tai tokiu dzingulu ne siųskitę ir turėkit ant popėckio,

Ant Vysados
Pyjūšas Tūta O'Tutle,
Cold Liver Sprigs, California, Amerikėj,
SUA

KELI PAAIŠKINIMAI APIE BUSINIMĄ

KELI PAAIŠKINIMAI APIE BUSINIMĄ

Kaip akylūs NEPRIKLAUSOMOSIOS skaitytojai, be abejo, bus jau pastebėję, ilgoką laiką nemažas būrelis spaudos darbininkų bei reporterių buvo susirėmę

dėl Amerikoje esamo businimo. Pirmas paleido šūvius A. Nakas (tikriausiai koks daktaras), tvirtindamas, kad Amerika serga, sergą, serga. Vėliau šmalkščiu žodeliu jam atsikirto J. Šoliūnas (pasižymėjęs savo įmantriais šuoliais apie viską ir visur), po to atsargiai ir, bandydamas neužgauti nei vieno, dėliodamas žingsnį po žingsnio, lyg žengdamas per užminuotą lauką, pasisakė Pr. Visvydas, po to ir V. Šarka, o galiausiai tėviškai ir autoritetinčiai apie tą patį businimą trenkė ilgą argumentą V. Trumpa.

O aš, taip sakant, skaičiau ir stebėjau si. Kaip gi tokia gausa spaudos vilkų ir tigrų nemoka savo gimtos kalbos? Argi jie jau pamiršo, ką reiškia businimas (beje, nieko bendro neturintis su blusiniu — tuo vokišku, dipukams gerai pažįstamu "Ent-lauzungu")? Pamiršo jie, deja, vaikystę, kai mama sakydavo: "Nu, sūneli, duok busiuką". Reiškia, tas businimas yra paprastas žmoniškos meilės parodymas.

Tų businimų, aišku, yra visokių — kaltesnių, labai kaltų bei nuodėmingų, bet ir kudikiškai nekaltų.

Tai ką tie ponai ten žeberiuoja?

Businimas, kaip matot, nieko bendro neturi su politika (negali juk prezidentas įsakyti busintis. Ne jo reikalas, kaip sako mūsiškis Trudeau, lįsti į miegamuosius), neturi nieko bendro ir su mokykla, nes joje tokie veiksmai turėtų būti neleįdžiami, o kai dėl to, kad tai ligos ženklas, galima A. Nakui tik patarti, kad nereikia busintis su nepažįstamais skirtingos lyties atstovais.

Istorikas V. Trumpa irgi prašauna pro šikšnelę, nes businimų nieks istorijoje neregistruoja, o juos kukliai, kaip mokslininkui dera, nutyli.

Rašau šį atvirą laišką tikėdamas, kad tas businimo reikalas tokiu būdu bus ir iš-

spręstas. Ir apgailestauju, kad gimtoji kalba taip greit išgaruoja net iš raštingų asmenų uomenų.

Businimas yra OK, gerbiamieji, nes be businimo nebus nei tų, kurie galėtų apie tai ginčytis.

Gyvanašlė Marcelina B.,
Chicago, Illinois, USA, OOOI

VEINI IR TEKRI LEITUVE

Garbings Redaktoriau,

Pasigendu žemaitiška žuodia. Mon nesutelp galvuo touke godiški žuode ir ne beški nesuprontu kon rašuo. Vo reikiėtų paderbti pri jūsa laikrašte ŽEMAIŠTIKĄ KERTELE. Jug žemaitė veini ir tekri leituve. Vesi keti guda. Tep raša vesas kungas.

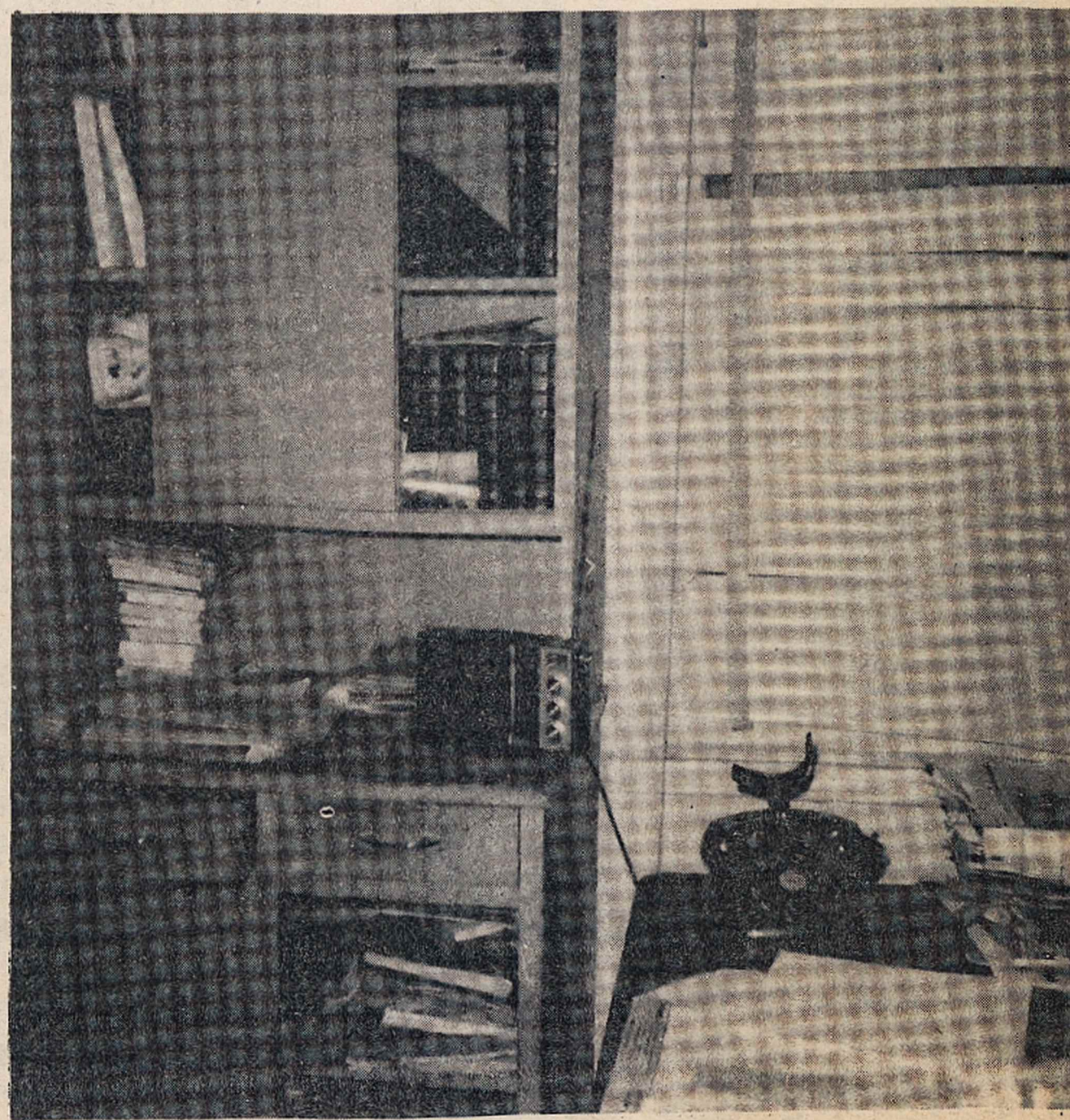
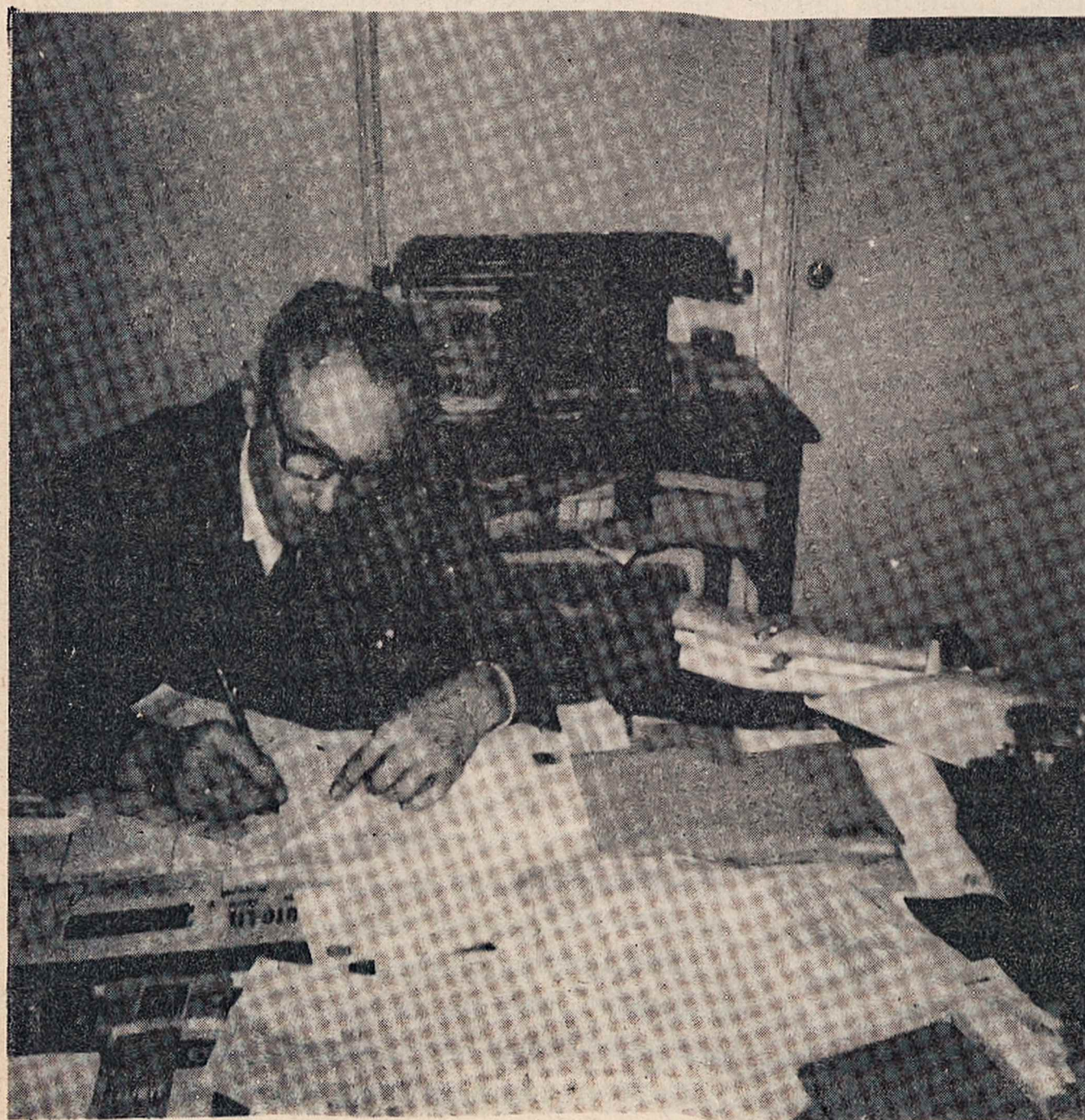
Juonis Kūlis iš Montrealio

PAGAL VINČĄ KUDIRKĄ

Ne tas yra didis, kurs pinigą savo visokiems vadavimo fondams aukavo, aukajo, aukajo, aukavo, aukajo, už idealą ir laisvę kovojo, bet tas, kuris moka gražiai pakalbėti, ir prie aukų lapo, ant stalo padėto, liūdnai atsidusęs, pasakyti rinkėjams, kad vakar netyčia, labai netikėtai, visus savo dolerius bankan padėjo.

Valerijonas Valiuta

NESPAUSDINTI SVEIKINIMAI

ANTIES SUOKALBININKAI SLAPTAI IŠTYRĖ NEPRIKLAUSOMOSIOS REDAKTORIAUS KREPŠĮ, KURIAME RADO GERĄ ŠUSNĮ IKIŠIOL DAR NIEKUR NESPAUSDINTŲ SVEIKINIMŲ. PASIPIKTIŲ TOKIU SPAUDOS LAISVĖS SUNIEKINIMU, ANTININKAIŠIUOS IŠ PRAŽŪTIES IŠGELBĖTUS DOKUMENTUS, ŠTAI, PATIEKIA SKAITYTOJAMS,

Gerbiamas NL Redaktorium,

Jungiuosi prie sveikinimų minint Jūsų savaitraščio 30-ties metų sukaktį, linkėdamas atsilaikyti prieš nuolaiddaus vidutiniškumo peršamą nuosmūkio ir apatijos pavojų, nuolat grėsiantį mūsų periodinę spaudą paskandinti į beprincipiškumo ir paviršutiniškos saviapgaulės plokštybes.

Būti griežtu dar nereikia būti aršiai negailestingu. Betgi ir negailestinga tiesa tuo pačiu dažnai tėra neišvengiama būtinybė, kai reikia atskirti pelus nuo grūdų. Kiekvieno kūlimo metu dulkės neisvengiamos, tad gailėtis jų būtų netikslu ir tik vertingo laiko gaišatis.

dr. Juozas Girnius,
AIDAI

Gerbiamieji,

Sulaukę 30-ties metų jūs visokeriopai ir nuoširdžiai laikome talkininkais bendros jaunimo pastangos išlaikyti dimensinį piūvį, sprendžiant mus visus liečiantį žmogiško bendravimo ir kovos už teisių sąjūdį gyvą išsivijos sąmonę, nes toje plotmėje nužemintųjų generacija susiliečia konkrečiai ir prasmingai, kuriant naują šio kontinento sampratą nedegeneruotam humanizmui bei pakantai.

dr. V. Kavolis,
METMENYS

Gerb. Redaktorium,

Minint tokią reikšmingą sukaktį, linkime jūsų kolektyvui ir Tamstai stiprybės ir sėkmės. Čikaga, išsivijos lietuvių sostinė, ir DRAUGAS, didžiausias pasaulio lietuvių dienraštis, užjaučia jūsų žiemų žvarbumą ir puikiai supranta, kodėl Pietuose tarpsta keleriopingi mūsų romanų konkursų laimėtojai, o jūsų tebuvo vienas atvejis ir tas pats paliko jus. Per aspera ad astra et gloria...

Vyr. redaktorius,
DRAUGAS, Chicago, Ill.

Kultūrinio priedo redaktoriaus prierašas: Bičiuliai, nenusiminkit. Sniegbačius pasiimkit, nes kartais ant sniego parašyti dalykai ilgiau už popierius išlieka.

Redaktorium,

Daug sėkmės sukakties proga, esame laimingi, kad nebereikia ginčytis, nes mūsų dienraštis yra iš taikiųjų pats taikių taikiausias. Mus purto purvina polemika. Tad dar kartą: daug laimės vardan tos taikos.

NAUJIENOS,
Chicago

Gerb. NL Redaktorium,

Jūsų laikraščiu ir Jums asmeniškai linkime ir toliau nepailsti ir nuolat darytis į tikrus akiračius. Tebūna atvira atvirybė atviram žodžiui.

akiračiai,
Chicago

Red. prierašas: Laiškas parašytas ir išsiųstas 1969 metų liepos mėn. 12 dieną.

Gerbiamas redaktorium,

Priimkite mūsų santūrius linkėjimus jūsų sukakties proga, nes jūsų linija vis nukrypsta nuo tauraus lietuviško patriotiško kelio. Apgailestaujame, tikėdamiesi, kad pasitaisysite. Jau penkios minutės prieš dvyliką. Mes budime. Valio.

LAISVOJI LIETUVA, Chicago, Ill.

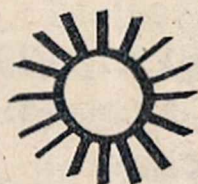
Mieli jubiliejininkai,

Sveikiname sulaukus trisdešimties metų ir linkime toliau stovėti budriojo sargyboje, kad kokie liberališki nuodai nenuodytų jūsų puslapių.

P. S. Priedame sąrašą Liet. Konservatorių klubui gerai žinomų ir susektų bendradarbiautojų, kuriuos išgyvendinkite iš savo savaitraščio.

P. P. S. Praneškite taip pat buvusiam redaktoriui Nagiui, kad mūsų kartinis bendradarbis Grauda dar kartą užpirko mišias už jį.

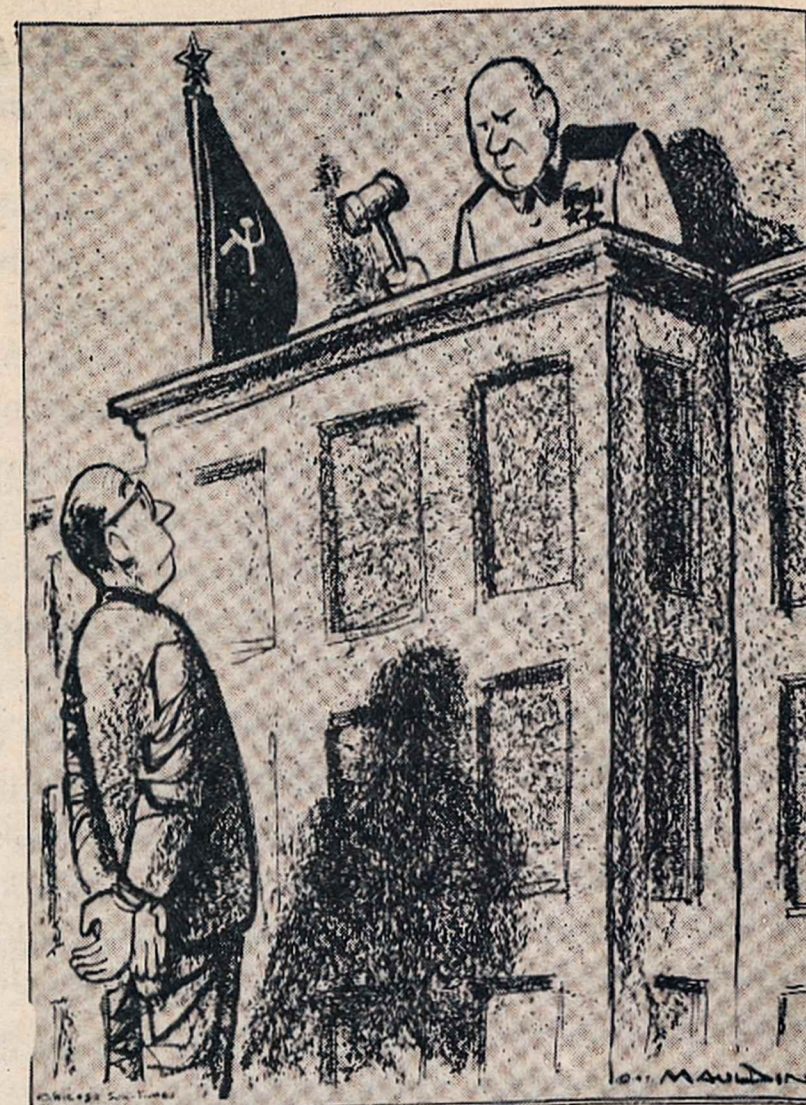
DIRVA, Cleveland, Ohio

Didž. gerb. Redaktorium,

Jūsų 30-tųjų metinių proga norime paaiškinti, kad jeigu tamstų nuotraukos reikšmingai puošia mūsų puslapius tai tik dėl to, jog mus skiria platūs geografiniai plotai, o ir jūsų rašantieji yra gerokai nefotogeniški. Tad ir linkime vaizdingos ateities.

LIETUVIŲ DIENOS
Los Angeles

"Socialistinis teisingumas neleidžia bausti už skirtingą nuomonę. Todėl 10 metų praleisite psichiatriinėje ligoninėje Sibire"...

LIAUDIŠKA ŪTA

Toks bemąrškinis bernas nuo Biržų pasigėrė ir pametė diržą. Kitą rytą pabudęs, žiūri – guli nuogutis, pasirodo, reikia ir kelnėms diržo.

Mielas kolega Redaktorium,

Minint trisdešimtmetį, linkime "Nepriklausomai Lietuvai" klestėti savo savybėje. Tikimės, kad mūsų tolydžio gražiai atvėję (kadais karštoki) dialogai netolimoj ateity sužaliuosviltingai žalia ekumėnine alyvos šakele.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
Toronto

Redaktorium,

Nors ir švenčiate sukaktį, bet tenorime priminti ant visados, kad nacionaliniai imperialistai ir fašistai bei dergintojai sovietinės darbo liaudies neužbadys yломis visasajunginės brolystės. Mes vieni ant lietuviško rašto galvą guldom, kiek galim.

LIAUDIES BALSAS,
Toronto

TRUMPA IŠTRAUKĖLĖ IŠ VIENOS ORGANIZACIJOS VISUOTINIO SUSIRINKIMO

PIRMININKAS: Gerbiamieji, gausiai susirinkusieji, dabar statome kandidatus į sekančią valdybą. Prašau siūlyti.

PIRMAS DALYVIS: Siūlau kandidatui Joakimą Tutulį.

J. TUTULIS (skubiai pašokęs): Negaliu. Jokiū būdu. Skrandyje atsivėrė kumščio didumo skylė. Garažas nebaigtas mūryti. Be to, brangi mano žmona nesutinka, kad dirbčiau be atlyginimo. Sako jinai, tik visokie nedažėliai veržiasi į valdžias.

ANTRAS DALYVIS: Siūlau, štai, čia sėdinti prie pačių durų Pilypą Išnarą. Jis beveik galvą padėjo kovoj dėl laisvės.

P. IŠNARA: Tas tiesa. Teko kovoti. Bet, tamstos, negaliu eiti į tokios organizacijos valdybą, kur ant blankų užspausta neteisinga Vytis. Tai kriminalas. Turi būti tikras arklys ir tikras senovės lietuvis ant arklio. Kaip ant pusličio kitos pusės būdavo nepriklausomybė. Aš, vadinasi, iš principo kalbu. Arba tikras arklys, arba manęs nėra.

TREČIAS DALYVIS: Va, siūlau savo gerą kalmyną Norimąntą Mantą.

N. MANTAS: Atleiskit, negaliu. Esu persidirbęs kovoj už išlaisvinimą. Savo tautinę pareigą atlikau jau 100% – aukojau dolerį per nepriklausomybės minėjimą pernai ir prieš metus nupirkau šešis ženklukus Tautos fondo pasui. Tegul dirba tie, kurie nieko nedirbo. Turiu teisę pailsėti. Be to, kas sutvarkys barą rūsyje? Kas nupirks mašiną sūnui, kad galėtų nuvažiuoti į deitus? Jam jau šešiolika metų sukako užvakar.

KETVIRTAS DALYVIS: Taigi siūlau Adomą Norelį. Tvirtą, gerą patriotą.

BALSAS IŠ SALĖS: Jokiū būdu nesutinku. Jis per EXPO laikus kalbėjosi su šoferiu, kuris nuvežė pas savo kalmynus du tautos išdavikus iš sovietinės Lietuvos. Be to, šypsojosi, kai Laurinčiukas kalbėjosi su Vytauto klubo barininko padėjėju.

A. NORELIS: Protestuoju. Mano namuose tautinė vėliava kaba ir Vytis padėta ant televizijos aparato. Todėl protestuodamas į valdybą nelsiu.

BALSAS IŠ KAMPO: Siūlau palikti seną valdybą. (Pasigirsta garsūs plojimai).

PIRMININKAS: Bet, kad, va, trūksta sekretorės, vicepirmininko bei kultūrinių pareigų vadovo. Tai kaip čia dabar be jų, dviese? Be to, pavargom nuo veiklos per tuos dvejis metus. Juk padarėm gegužinę ir kultūrinę išvyką grybų rinkimui. Persidirbom. Jėgų trūksta.

KITAS BALSAS IŠ SALĖS: Atidedam valdybos rinkimus kitiems metams. Per gegužinę. Tada žmonės minkštesni, sukalbamesni. Ar ne? (Šis pilietis jauniausias iš salės ir pasukęs į visi septyni visuotinio susirinkimo dalyviai. Salėje prie stalo lieka pirmininkas su išdininku).

PIRMININKAS: Vajetau, matai kas atsitiko? Reikės vėl vargti. Gal kokį vaidinimą? Mano senas bičiulis yra jau parašęs tokį įspūdingą veikalą. Tik, va, iš kur gausim tris kulksvaids? Be to, reikia keturiolikos tikrų

ąžuolų... Vaje, vaje... O gal klebonas neleisti supilti ant scenos žemės. Reikia bent kelių sunkvežimių...

(Pirmininkas su išdininku susirenka po pierius ir liūdnai linguodami nueina prie Buicko, žvilgančio vakaro saulėj, pasiryžę tvirtai tęsti veiklą tremties skurde).

Vincas Vajetus,
nepriklausomas reporteris

AKADEMINIO SAMBŪRIO ATEITIES PLANAI

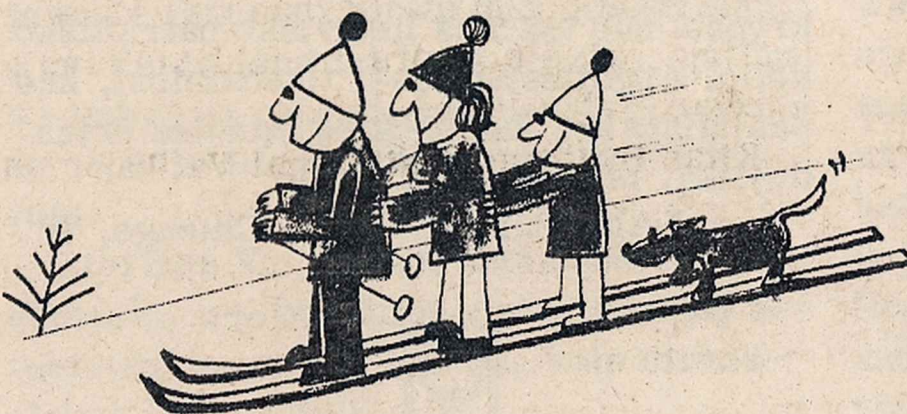
Naujai išrinktoji Montrealio lietuvių Akademinio sambūrio valdyba yra pasiryžusi pagaliau išjudinti kolonijos kultūrinę veiklą. Pirmuoju užmoju yra iš Kalifornijos iškviešti daugiakartį laureatą Jurgį Gliudą skaityti paskaitą apie anstolius ir literatūrą.

Kaip žinome, Sambūrio valdyboje kultūriniais reikalais rūpinasi Henrikas Nagys.

VEIKLUS LIETUVIS

Vytautas A. Jonynas, žinomas literatūros kritikas, pradėjo organizuoti aktyvistus pagaliau uždrausti prancūzų kalbą Montrealio universitete.

V. A. Jonynas yra Montrealio universiteto bibliotekininkas.

STEIGIA NAUJĄ SKYRIŲ MONTREALYJE

Kaip teko patirti, "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius R. E. Maziliauskas Montrealyje steigia Edward Burke draugijos skyrių. Organizaciniame darbe uoliai talkina V. Žižys ir kun. dr. F. Jucevičius.

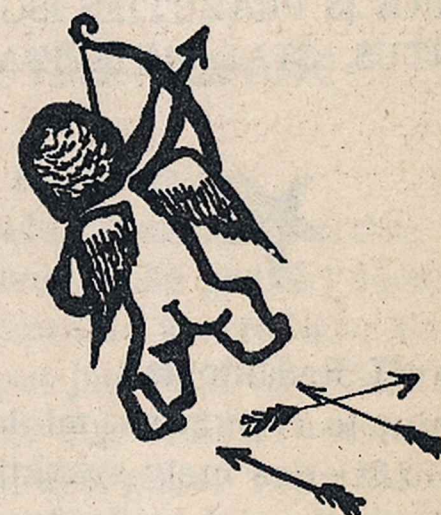
NAUJAS IŽDININKAS

Žinomas Montrealio visuomenininkas Juozas Šiaučius yra pakviestas eiti atviro žodžio mėnraščio Akiračių leidyklos išdininko pareigas.

RUOŠIAMOS DISERTACIJOS

Eilė žinomų Montrealio lietuvių ruošia daktaro disertacijas.

Romas Otto baigia disertaciją tema "Sporto žala žmogaus organizmui". Roma Valinskienė jau baigia rinkti empirinę medžiagą disertacijai apie gyventojų prieauglio problemas. Jonas Gedvila daktaratui ruošiasi, tyrinėdamas Volkswageno įtaką bielarų kultūrai. Algis Beniušis disertaciją rašys apie "Sklepų įtaką akademinei veiklai". Apie Women's Lib galimybes bendruomeninėje veikloje disertaciją bebaigianti Silvija Piečaitienė.

EILĖRAŠTIS APIE NL

Jeigu nusiperki akciją
gali ateiti redakcijon,
pakalbinti Praną Paukštaitį,
pamokyti kaip laikraštį leisti,
pasakyti kas sloga susirgo,
naujus namus nusipirko,
kad antraštės raidės mažytės,
perdaug mantriai nupaišytos,
išbarti taip pat, kodėl –
Lietuva su mažąja el;
Ir kodėl su pačiu redaktorium
reik, kaip su koku daktaru,
pasuaryti apointmentą.
Jeigu gerai pagalvotume,
galėtume dar daug dalykų
patarti ir pamokyti už dyką:
Sakysim, kodėl valdyba
negali, jei izdas išklibęs,
pradėti kokią nors gamybą:
lietuviškų sūrių, kopūstų,
skilandžių, dešrų arba gruzdų?
Arba gaudyt lydekas pro ledą?
Trispalvį išvirt marmeladą?
Ir viską pardavinėti,
prie kiosko, kur knygos sudėtos,
nes vistiek tie visi knygynai
pardavėjams tik kraują gadina.
Sako, kas skaito ir rašo –
duonos neprašo.
Netiesa, sesės, broliai tėvynės,
jie prie jūsų brangios piniginės
taikosi. Štai, kodėl reikia
budėti ir budėti visą laiką,
ir kaip kunigaikštis Traidenis
laikyti kuoką kišenėj.

Parašė Jonas Beduonis,
poetas iš Dievo malonės

SUPPLEMENT TO No. 1283 / 1972 OF

nepriklausoma
lietuva

į universitetą visai pasiruošęs būti akademiniu dėstytoju. Apie jo moksliską, šaltiniais grįstą paskaitą tegalėtų liudyti jo buvę supratingi klausytojai. Šiaip visuomenei jis skleidė istorijos mokslo žinias populiariais straipsniais laikraščiuose bei žurnaluose.

Pavyzdingu tyrinėtoju pasirodė 1934 m. Jogailos mirties 500 metų sukaktuvėms skirtame leidinyje dviem straipsniais: "Jogailos santykiai su Kęstučiu ir Vytautu iki 1392 m." ir "Jogaila valstybininkas ir žmogus". Daugiau nei šiuose straipsniuose Ivinskio tyrinėtojo gabumai išėjo aikštėn monografijose: "Kovos bruožai dėl Žemaičių ir jų sienų" (1935), "Medžių kultas lietuvių religijoje" (1938) ir "Trakų salos pilis" (1941). Tarp daugybės jo iki karo parašytų studijų šios trys yra originaliausios.

Ypač originali studija apie Trakų pilį. Jis parašė ją pirmaisiais bolševikų okupacijos metais, kada po teologijos-filosofijos fakulteto uždarymo tarnavo kultūros paminklų apsaugos komisionierium. Tada gavo pareigą surinkti istorinę medžiagą, kuri turėjo būti laikoma Trakų Galvės ežero pilyje. Rinkdamas medžiagą ir parašė minėtą studiją. Ji palieka iki šiol geriausia Trakų pilies istoriją.

ISSISKLEIDĖS TYRINĖTOJAS

Antrasis pas. karas, skaudžiai palietęs mūsų tautą, išbloškė nemažą akademikų išiprastinių darbo vėžių. Gera jų dalis turėjo pasirinkti karčią benamių dalią ir darytis priemonių naujai buičiai pradėti. Benamių tarpe atsidadė ir prof. Z. Ivinskis, 1944 m. pasitraukęs į Vakarus. Leido bastūniško gyvenimo dienas čia mokydamas vienoje kitoje stovyklinėje mokykloje, čia dirbdamas organizacinį visuomeninį darbą. Tikram profesiniam tyrinėjimo darbui nebuvo menkiausių sąlygų.

Tačiau Ivinskis neleido rūdyti savo plunksnai. Jis rašinėjo straipsnius mūsų laikraščiams vis istorinėmis temomis, dalyvavo su paskaitomis suvažiavimuose. O stovyklinio gyvenimo pabaigoje 1949 m. pasirodė su angliška brošiūrele: "Lithuania's Role in European History".

Po ilgos kelerių metų pertraukos Ivinskiui atsivėrė durys į derlingiausią tyrinėjimo dirvą — Vatikano archyvą.

Vatikano archyvas pasidarė visų Europos šalių istorikams Mėka nuo to laiko 1884 m., kai popiežius Leonas XIII atidarė jį laisvam tyrinėjimui. Ne viena valstybė įsikūrė Romoje tyrinėjimo institutą rinkti savo šalies istorinei medžiagai Vatikano ir kituose Romos archyvuose. Vatikano archyvas patraukė ir lenkų istorikus, ir jie dar prieš pirmą pas. karą išleido didelį kelių tomų rinkinį "Monumenta Vaticana". Jame davė kiek ir Lietuvai liečiančios medžiagos. Pačių lietuvių tik vienas kitas (pvz., istorikas kun. J. Totoraitis) turėjo progos kiek pasirausti Vatikano archyve.

Garbė ir padėka priklauso mūsų vyskupams V. Brizgiui ir mirusiam Padolskiui, sutarusiems siųsti prof. Z. Ivinskį į Romą ir sudariusiems sąlygas jam ten dirbti. Apie jo pasiektus rezultatus darbuojantis Vatikano archyve tegalėtų papasakoti jo buvę Romoje bendradarbiai ir dar geriau

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

Daug ūkininkų atvykdavo į įstaigą ir tiesiog maldavo padaryti žemės pasidalinimo planus teismo reikalams. Teismai ir notariškai reikalavo formalių matininko sudarytų planų, bet matininkų visad trūko, nes jie buvo užimti kaimų skirstymu vienkiemiais. O privačių matininkų beveik nebuvo.

Ne tiek dėl uždario. kiek dėl reikalo pa-

— ištirusieji jo mokslinį palikimą. Per 14 metų (1949–63) jis išrausė iš Vatikano ir kitų Romos archyvų tiek šaltinių ir pasigamino jų fotokopijų, kad — kaip vienas žinovas išsireiškė — jų pakaks tyrinėti visą gyvenimą pačiam Ivinskui ir dar liks jo vaikui. Tai brangus surinktas turtas Lietuvos istorijai.

Ivinskis Romoje ne vien tik ieškojo dokumentų ir darėsi jų fotokopijas. Jis jas panaudojo labai originaliai kūrybai. Iš pat pradžių ėmėsi rašyti monografiją "Merkeelis Giedraitis ir jo laikų Lietuva". Veikalas buvo baigtas 1955 m., ir autoriui suteikta Aidų premija. Darbas palieka rankraštyje iki šiol, nors ir leidėjas jam jau turėtas.

Kitas irgi daugiausia pagal Vatikano šaltinius parašytas darbas yra "Šv. Kazimieras". Veikalas ne tiek dėstomojo, kiek tyrinėjamojo pobūdžio. Autorius atidžiai perkratinėja šaltinius, susijusius su Kazimiero gyvenimu, ypač jo kultu. Ivinskis rašė Romoje ir Lietuvos istoriją lietuviškai ir vokiškai. Vokišką buvo, rodos, pasiryžęs baigti ir ją pasirūpinti išspausdinti. Bet paliko rankraštyje nebaigta. Nebaigta paliko ir lietuviška, privesta iki Kazimiero Jogailaičio laikų.

1964 m. pradžioje mūsų prašmatniam istorikui atsivėrė naujas ir paskutinis gyvenimo tarpsnis: jis tapo Bonnos universiteto dėstytoju, gavęs "ausserplanmässiger Profesor" titulą. Skaitė daugiausia Pabaltijo istoriją ir tuo pačiu metu gamino straipsnius, studijas, kurias skelbė periodiniuose lietuviškuose ir vokiškuose leidiniuose.

Nors buvo apsikrovęs akademiniiais darbais ir turėjo dar nebaigtų dalykų, tačiau buvo pasiėmęs, Lietuvių Fondo pavestas, parašyti trijų tomų Lietuvos istoriją. Jei jam būtų buvę lemta šis tritomis parašyti ir išspausdinti, jis būtų buvęs didelė santalka (sintezė) jo plataus ir gilaus tyrinėjimo, per visą gyvenimą kurtos originalios, tikrai mokslinės istorijos vainikas. Daug naujų duomenų ir išvadų paberta apie mūsų praeitį. Velionis itin viltingai žiūrėjo į jam pavestą Lietuvių Fondo uždavinį, kai man dar 1970 m. vasarą rašė, jog tritomė Lietuvos istorija būsianti jo testamentas. Deja, jo gyvenimo siūlas nutrūko prieš tą testamentą surašant...

tauti žmonėms prašiau žemės tvarkymo departamento duoti man leidimą atlikti nedidelius matavimus ir sudaryti žemės planus, bet departamentas nesutiko. Tada prašiau privatų laišką departamento direktoriui inž. Bačeliui, paaiškinau visą reikalą ir leidimą tuoj gavau.

Apskr. inžinieriaus darbas apėmė dar įvairias administracines pareigas ir dalyvavimus komisijose. Statybos komisija, kuri duodavo leidimus privačiai statybai, sudarė apskr. viršininkas, apskr. gydytojas ir inžinierius. Autovežimiams tikrinti komisiją sudarė apskr. valdybos narys, policijos atstovas ir inžinierius. Su policijos nuovada teko artimai bendradarbiauti. Senų pastatų griovimo komisija — inžinierius, apskr. gydytojas ir policijos atstovas. Tokia tvarka buvo visose apskrityse. Apskr. inžinieriui atlyginimą mokėjo vidaus reikalų ministerija XII kat. (540 lit.) ir kita tiek apskr. savivaldybė, bet mažosios savivaldybės mokėjo tik X kat. (380 lit.). Apskr. viršininkai gavo maždaug tokį pat atlyginimą, plius automobilio priedą. Apskr. gydytojų atlyginimas buvo menkas, bet ir jų pareigos nebuvo didelės.

Apskr. gydytojo Tautvaišos namuose svečių niekad neturėdavo. Mes, keli kavalieriai, dažnai ten lankydavomės. Ligoninės jauni gydytojai Šarkis, Stuogis, multinės virš. Giedraitis, girininkas Baliukas ir stud. St. Kęstavičius (dabar Kęsgaila — Montrealyje) buvo neatskiriama draugai. Tautvaišų sūnus Poviliukas buvo dar mažas, bet jau mokėjo lošti šachmatais. Duktė Aldona vėliau ištekėjo už prof. Končlaus sūnaus. 1932 metų gale Mažeikius apleidau.

RASEINIAI 1933 M.

Pradžioje buvau paskirtas į Uteną, bet nuvykęs nusivyliau. Tiesa, apskritis didelė, bet miestas labai skurdžiai atrodė — mediniai apšepę namai, kreivos, be išplanavimo gatvės. Šaligatviai su pakopomis, rusiškai pasakytum miestas "ni k selu, ni k gorodu".

Tiesa, kitoj plento pusėj matyti pastatytų naujų namų, kurių tarpe ir "gauleiterio" rezidencija. Statomi dideli Lietuvos Banko rūmai ir Šaulių namai, bet tas bendro išpūdžio nepakeičia.

Apskr. viršininkas Motejūnas-Valevičius (majoras, Neprikl. kovose sužeista ranka) maloniai mane priėmė ir pasiinformavo apie savivaldybės darbus, esą, valdybos narys tik vienas ir to pilnai užtenka. Jis neigiamai atsiliepė apie inž. Kadžį, kuris nepakankamai bendradarbiavęs su tautininkais. Iš jo pasakojimo supratau, kad ir man reikėtų prisistatyti tautininkų pirmininkui, kuris ėjo apskr. gydytojo pareigas, kas man nelabai patiko.

Prof. Z. Ivinskio mirtis, akivaizdoje jo nebaigtų darbų, primena mirtį K. Būgos 1924 m., kai jis mirė vos pradėjęs didelį lietuvių kalbos žodyną. Laimė, atsirado, kas Būgos darbą tuojau perėmė, ir jis iki šiol tęsiamas.

Ar atsiras, kas pasiimtų ir testų mūsų Istoriko darbus? Kol kas nematyti. Tikėkime, kad atsiras toks jo gerbėjas ir bent iš dalies išpildys Velionies priešmirtinį pageidavimą, išreikštą paskutiniais žodžiais: "Aš dar noriu būti naudingas Lietuvai".

Dr. J. Jakštas

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nės. Aukštos kokybės medžiagos.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

DATOS • VARDAI • ĮVYKIAI

BALTISKOSIOS STUDIJOS

Trečioji baltistikos studijų konferencija įvyks gegužės 11-14 dienomis Toronto universitete, Kanadoje. Konferenciją, kurią globoja Toronto universitetas, rengia Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS).

Mokslinius pranešimus padarys baltistikos specialistai iš JAV, Kanados, Vokietijos, Švedijos, Norvegijos ir Australijos. Viso bus apie 90 pranešimų, iš jų trylika duos lietuviai.

Visos konferencijos temos tiesiogiai lies Baltijos kraštus: literatūrą, istoriją, kalbas ir socialinius klausimus. Dauguma temų turėtų būti įdomios ne vien specialistams, tad rengėjai tikisi plačiosios visuomenės dalyvavimo.

Lietuviai konferencijos informacijas gali gauti pas A. Banelį, 410 Davenport Rd., Toronto 7, Ont., Canada.

Association for the Advancement of Baltic Studies yra 1968 metais įsteigta švietimo bei mokslo draugija tikslu skatinti baltistikos studijas.

Draugija jau yra surengusi dvi mokslines konferencijas. Antroji, įvykusi 1970 metų lap-

kričio mėnesį San Jose, Kalifornijoje, sutraukė 400 dalyvių iš įvairių kraštų.

Šiuo metu draugijos vienu iš trijų vicepirmininkų yra Ignas K. Skrupskelis, vykd. direktorė Elona Vaišnienė, direktorius bendriems reikams V. S. Vardys, praėjo valdyboje buvęs pirmininku.

Draugija leidžia biuletinį, kuriame spausdina baltistiką liečiančius straipsnius. Biuletinio jau išleista aštuoni numeriai. Redakcijoje iš lietuvių dalyvauja Bronius Vaškelis ir F. Rimvydas Šilbajoris.

AABS trečioje konferencijoje literatūros, teatro ir dailės sekcijos vadovu yra E. Rimvydas Šilbajoris. Jis taip pat pirmininkaus literatūros plenumo ir pirmajai sesijai.

Pranešimus literatūros sekcijoje padarys Ilona Gražytė, Rimvydas Šliažas, Bronius B. Vaškelis, Rimvydas Šilbajoris ir Algirdas Landsbergis.

Istorijos sekcijoje kalbės Romas J. Misiūnas ir Julius P. Slavėnas, lingvistikos — Antanas Klimas ir Janina K. Rėklaitytė, socialiniu mokslų — B. V. Mačiulka, Povilas A. Mažeika ir Ginutis Procuta, pro-

istorės — Birutė Saldutkaitė.

Trečiosios baltistikos studijų konferencijos metu Toronte, gegužės 11-14 dienomis, vyks aspirantų (graduate) studentų sesija. Programoje numatoma eilė pranešimų apie baltistikos studijų galimybes bei įvairiose bibliotekose esančią medžiagą tyrimo darbams.

Baltistikos doktorantai diskutuos savų temų svarbą pasirinktose bendrose šakose, metodiką, kalbos žinojimo reikiamybę, šaltinių problemas, bei kitus universitetines baltistikos studijas liečiančius klausimus.

Graduatų sesijos informacijos gaunamos pas sesijos koordinatorę Rasma Kaklinš, 1215 E. Hyde Park, Chicago, Ill., 60615, arba sesijos vadovą Olavi Arens, 51 Vernon Terrace, Poughkeepsie, N. Y., 12601.

LINKSMOJI NAŠLĖ

Chicagos Pirmyn choras kovo mėn. stato Fr. Leharc operetę "Linksmoji našlė". Pastatymo dirigentas-režisiorius — K. Steponavičius.

— Lietuvoje yra daugiau kaip 660 piliakalnių.

MONTREALIO GINTARIEČIAI VANCOUVERYJE

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Kvebeko archeologai tyrinėja ir restauruoja senovinius pastatus. OIP nuotraukoje atvaizduotas namas yra Saint-Pierre gatvėje, Kvebeko mieste. Jis buvo pastatytas 1758 m. ir priklausė jūrininkui ir pirkliui J. D. Charest. 1759 m. apsupimo metu namas buvo bombarduotas, bet nesugriautas. Kasinėjimų metu archeologai name rado atvaizduotą kirstalinę taurę ir ornamentuotą porcelano lėkštę.

VILNIETIŠKA BUITIS

Vilniaus gyventojas P. Zaremba, Dzeržinskio (buv. Kalvarijos) gatvėje susistabdė taksi, pasakė, kur vežt ir gavęs atsakymą: ką čia reiškia, porą kilometrų gali eiti pėsčiomis.

Pilietis užsirašė taksi numerį ir paaškęjęs, kad faktas teisingas, taksi vairuotojas Tomas Ševskis buvęs nubaustas — perkeltas dirbti į mažiau apmokamą darbą.

(Iš Kom. Tiesos).

— Kaune šiuo metu viečia 14 kino teatrų. Juos 1971 metais aplankė šeši milijonai žiūrovų.

toronto

PLIAS TORONTO SKYRIUJE

Metinis Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Toronto skyriaus susirinkimas įvyko sausio 21 d. naujuose Lietuvių Namuose.

Susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas V. Sičiūnas, vicepirmininkas V. Petrulis, išdininkas A. Cipliauskas, sekretorius A. Rau-

dys, parengimų vadovas R. Stirbys, tech. reikalų vadovas R. Rimas.

Susirinkime nutarta paskirti \$100 Lietuvių Fondui ir \$100 Lietuvių Namams.

Skyriaus nariai su svečiais yra laukiami parengime Islington golfo klube vasario 12 d., 7,30 v. v.

V. S.

hamilton

PRANEŠIMAS

1972 m. vasario 19 d., šeštadienį, 4,30 val. p. p., šaukiamas Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo Talkos metinis narių-šerinkų susirinkimas, kuris įvyks Aušros Vartų parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., Hamilton, Ont., šiai dienotvarkai svarstyti:

1. Narių registracija.
2. Susirinkimo atidarymas.
3. Praeitų metų protokolo skaitymas.
4. Valdybos ir Bankelio vedėjo, kredito komiteto, revizijos komisijos pranešimai.
5. Įstatų pakeitimas: suteikimas teisės valdybai samdyti paskolų reikalų vedėją.
6. Dividendo nustaty-

mas už šėrus ir pelno paskirstymas.

7. Rinkimai į valdybą 2 narių, kredito komitetą ir revizijos komisiją po 1 narių.

8. Auditoriaus Mr. E. P. Nolan patvirtinimas 1972 m.

9. Diskusijos, klausimai ir sumanymai.

10. Susirinkimo uždarymas.

11. Kavutė.

Maloniai kviečiame visus narius dalyvauti kooperatinio bankelio reikalų svarstyme, atvykstant į metinį susirinkimą. Kviečiame ir ne narius atvykti. Narius prašome atsinešti nario bankelio knygutės.

HLKK Talka

london, ont.

PARAMA MOKYKLAI

Londono lietuvių šeštadieninės mokyklos bibliotekėlė kaskart vis auga. Parama ateina net iš toliau. Vaikų žurnalo Eglutė administracija pranešė, kad bibliotekai nemokamai siuntinės vieną egzempliorių Eglutės, šio vienintelio vaikams skirto žurnalo. Taip pat administracija pažadėjo paremti biblioteką knygomis. Šiomis dienomis jau gauta nemokamai 34 knygos, daugiausia skirtos jaunimui ir gana vertingos.

Londoniškiai labai dėkingi administracijai už tokią efektyvią paramą ir kviečia ne tik jaunimą, bet ir visą lietuvių bendruomenę mokyklos biblioteka naudotis. Knygų galima gauti pasiskaityti kiekvieną sekmadienį tuoj po 11 val. lietuviškų pamaldų, parapijos salėje.

Londoniškis Antanas Jonynas, vertindamas lietuvių mokyklą, paaukojo mokyklos reikalams 25 dolerius. Malonu pažymėti, kad tai auka tėvo, kurio vaikai yra lankę šią mokyklą prieš kelis metus. Širdinga padėka jam, kad mokyklos neužmiršta.

Antanas Jonynas yra mūsų žymaus dailininko V. K. Jonyno brolis.

L. E-tas

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v. p.p.
antradieniais	10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v. p.p.
penktadieniais	10 — 7 v. vak.
šeštadieniais	9 — 12 v. p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienu metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.000 — 3 metams	7%

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800,000

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBE apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTLINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

Geras darbas paskaidrina sielą, ramina sąžinę, gerina savijautą ir taiso sveikatą. Laimingas tas, kuris galėdamas artimam duoti, teigiamai apsisprendžia ir duoda nedelsdamas. Kas greit padeda, tas dvigubai gelbsti. Geras darbas yra malonus ir naudingas abiem: davėjui ir gavėjui. Todėl, artėjant 50-ties metų sukakčiai nuo pirmojo, tikrai lietuviško, universiteto įsteigimo 1922 m. vasario 16 d. laisvoje Lietuvos valstybėje, KVIEČIAME TAMSTĄ MALONIAI PAREMTI išleidimą ilgus amžius išlikiančio ir vertės neprarandančio veikalo apie Lietuvos universitetus 1579-1944.

Užsakant knygą iš anksto, jos kaina tik 15 dol. Tai rimtas 900 psl. tomas. Prenumeratą siųskite adresu: Lietuvių Profesorų Draugija, c/o prof. St. DIRMANTAS, 6616 SO. WASHINGTON, CHICAGO, ILL. 60629.

KAS RAŠOMA KELEIVIO KALENDORIJE?

Ką tik išėjo Keleivio kalendorius 1972 m. Štai kokie jo straipsnių pavadinimai:

Apie Simą Kudirką; Kaip buvo atkurtas Donelaičio atvaizdas; Lietuvos gyventojų statistika; Dvejopos Vietnamo paslaptys; Kiek kainuoja šaltasis karas; Vokiečių patriotai neatsizada Klaipėdos; Kaip rusai paėmė Berlyną; Įdomi Kedainių istorija; Belgijos lietuviai apie Ameriką; Didelis gešeftas iš vedybų; Siūlo apsidrausti nuo Dievo; Aukso kasykla gerklėje (Kaip Sodeika iškilo į dainos aukštybes); Ką parodė 1970 m. cenzas; Gaivinantieji gėrimai; Moteris vyrų pasauly; Rusai pasiekė Veneros planetą; Šamokslas studentams diskredituoti; Penkias. dešims Amerikos karų; Chruščiovo atsiminimai; Knygos progresas; Kova su vėžio liga; Nelaiminga sala ir kt. Yra ir gražių Putino, K. Jakubėno, Vaidilos Ainio ir kitų eilraščių.

Kalendoriaus kaina — tik \$1.50.

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

NEPRIKLAUSOMOS
LIETUVOS
SPAUDOS BALIUS
IVYKS VASARIO 12 D.
ŠV. KAZIMIERO SALĖJE!

winnipeg

JAUNIMO SUSIRINKIMAS

Sausio 7 d., 7 val.
vak., studentės Kristi-
nos Galminaitės gyven-
vietėje įvyko Winnipeg
jaunimo susirinkimas,
kuriam pirmininkavo Vi-
das Januška, o sekreto-
riavo Irena Galinaitė.

Jaunimas, kuris yra
pasivadinęs Winnipeg
jaunimo samburiu, išsi-
rinko 1972 metams val-
dybą ir nutarė gyviau
veikti. Į valdybą išrink-
tas Vidas Januška — pir-
mininku, Irena Galinai-

tytė — vicepirm. ir
Kristina Galminaitė —
sekretorė. Vadovauti
chorui ir tautiniams šo-
kams išrinkta Danguolė
Januškaitė, kuri jau tas
parelgas eina. Susirinki-
me dalyvavo ir KLB
Winnipeg apyl. pirm.
V. Januška ir Tautos
Fondo atstovas Vacys
Stankevičius.

Posėdyje buvo svars-
tyta apie pasaulio lietu-
vių jaunimo kongresą,
kuris įvyksta birželio 30
d. ir tęsis septyniolika
dienų iki liepos 16 d.

Į pasaulio jaunimo
kongresą jaunimo atstovu
iš Winnipeg išrinkta
Danguolė Januškaitė, o
jai negalint Algirdas Ja-
nuška. Jaunimo atstovą
finansiniškai remia KLB
Winnipeg apylinkės val-
dyba. K. Strikaitytis

PRANEŠIMAS

Vasario 16 minėjimas
Winnipeg įvyksta vasa-
rio 20 d., tuojau po pa-
maldų. Bus paskaita ir
programa. Maloniai
kviečiame visus atsilan-
kyti.

KLB Winnipeg ap. val.

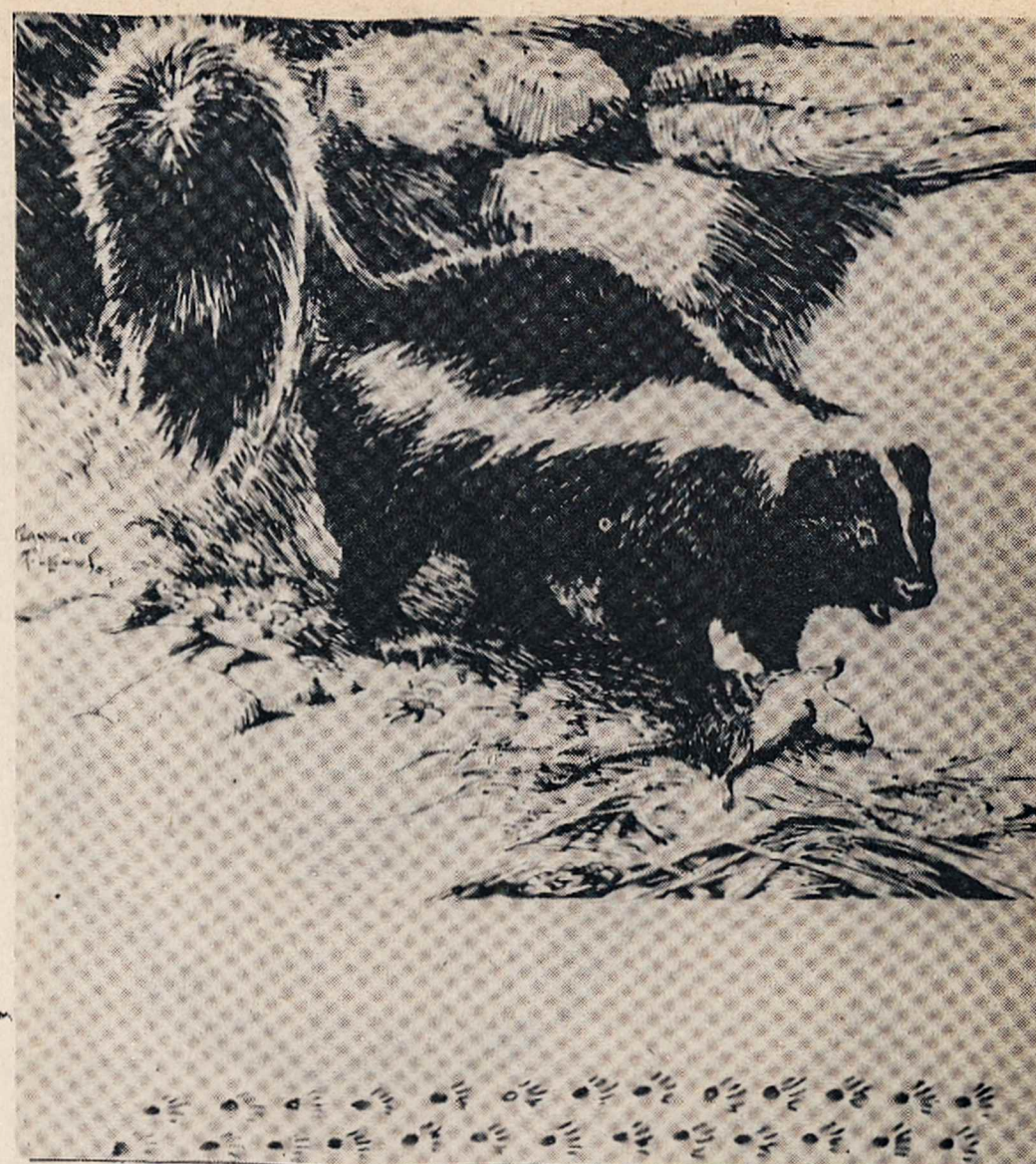
montreal

KATALIKĖS MOTERYS

KLK moterų draugijos
Montrealio skyriaus su-
sirinkimas įvyko sausio
23 d. Susirinkimo metu
pirm. O. Čečkauskienė
pranešė apie valdybos
veiklą: buvo sušaukti ke-
turi susirinkimai ir šeši
valdybos posėdžiai.

Per savo vadovavimo
laikotarpį valdyba nuo
1970 m. lapkričio mėn.
buvo suruošusi dvi meti-
nes šventes, kuriose
paskaitas skaitė dr. Il.
Gražytė ir dr. psicholo-
gė O. Šidlauskaitė iš
Otavos.

Buvo suruoštas balius-
koncertas su soliste O.
Pluškoniene iš Philadel-
phijos. Dr. H. Nagys
skaitė poeziją iš savo
naujai išleistos knygos
"Broliai balti ativarai".
Suruoštos išleistuvės na-
rei A. Zubienė išsike-
liant iš Montrealio į Fi-
dži salas ir ses. Marga-
ritai apleidžiant Mont-
realį.

Šeškai visame pasaulyje pagarsėjo dėl savo...
smarvės. Iš tikrųjų šeškai patys nedvokia, bet, pa-
jutę pavojaus, išpurkčia skystį, kurios smarvė pa-
sklinda 8-10 pėdų nuotolyje. Užaugę šeškai sveria
iki 6 svarų. Angliškai jie vadinami "the skunk",
prancūziškai — "la moutette". Pionierių laikais
gražūs šeškų kailiai Kanadoje buvo naudojami pinigų
vietoje. OIP nuotraukoje matome šešką ir jo pėdsakus.

Pagerbtas kun. dr. F. remba, vardinių proga.
Jucevičius, Šv. Kazimieros Uolios ligoninių lankyto-
miero parapijos 10 m. jos E. Bernotienės ne-
klebonavimo proga, ir buvo užmirštas nei vie-
pasveikintas tėv. L. Zanas ligonis.

URŠULEI MEKŠRIŪNIENEI mirus,

jos vyrą Praną, dukrą Stefą Vasiliauskienę, sūnų
Stasį su šeimomis ir sūnų Česlovą su šeima Lietuvoje
giliai užjaučiame ir kartu liūdime

S. Sodaitienė ir T. Vl. Bačėnai,
Toronto, Ont.

MIRTIES PRANEŠIMAS

1972 m. sausio 8 d., 1.45 val. p. p., New Jersey,
JAV, nuo širdies smūgio mirė

Vladas Kėvalas,

1892 m. gimęs Kruopiuose, 40 metų išgyvenęs
Montrealyje, 1969 m. persikėlęs pas dukrą į
New Jersey. Velionio palaikai, jo paties pa-
geidavimu, sausio 9 d. buvo sudeginti
krematoriume.

Gedinti našlė Zuzana Kėvalienė;
duktė Petricia ir žentas Jacques
Choquette bei anūkai Lynn ir
Kimberly iš New Jersey; duktė
Milė ir žentas Antanas Grigarai
bei anūkai Ronald, Rūta, Laila
ir Daina.

ADVOKATAS J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.

MONTREAL

TEL. 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

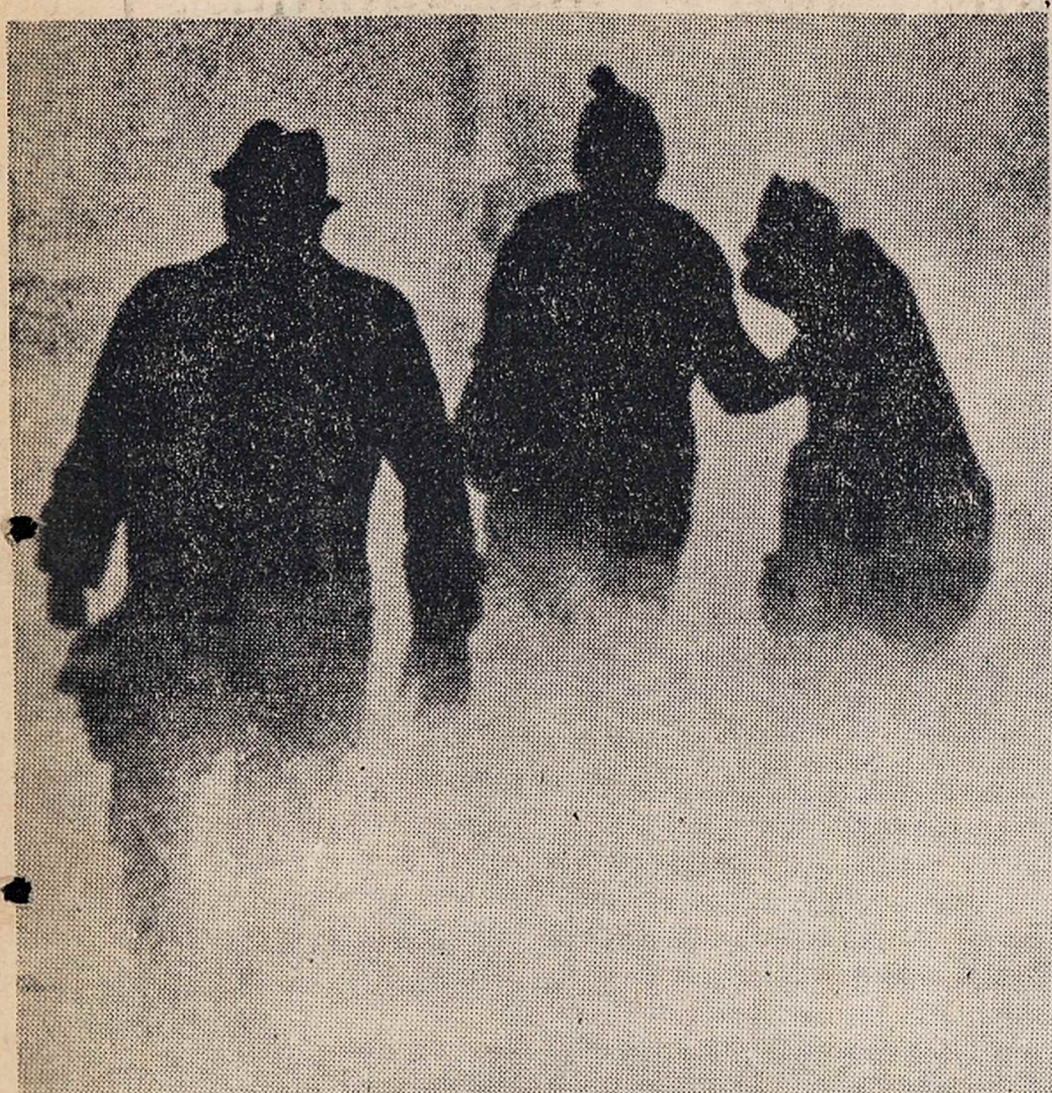
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-3275

DIDELI SNIEGO KRITULIAI IR PŪGA PRAEITĄ PENKTADIENĮ PARALYŽAVO MONTREALI – NEVEIKĖ MOKYKLOS, ĮSTAIGOS, PAŠTAS, SUSTOJO AUTOBUSAI, MATOMUMAS BUVO BEVEIK NULINIS.

Atlikusi savo pareigas, senoji valdyba paskyrė dalį turėto pelno: Aušros Vartų parapijai — \$25, NPM seserims — \$15, centro valdybai — \$15 ir KLB Montrealio ap. valdybai — \$10.

Po visų pranešimų buvo išrinkta nauja valdyva, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Baltuonienė, vicepirm. Adomaitienė, sekr. D. Staškevičienė, kasi. Julė Adomonienė, soc. reikalams V. Bieliūnienė.

Linkime sėkmės naujai valdybai. M.

ATOSTOGOS TEKSASE

Jonas Jurgutis savaitei atostogų išskrido pas sūnų į Fortwort, Teksasę.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės šventės iškilmingas minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 27 d., 3 val. p. p., Plateau salėje.

Iškilmingos pamaldos Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero bažnyčiose Nepriklausomybės šventės proga bus laikomos vasario 20 d.

RENGINIŲ REGISTRACIJA

Nemažai sukelia kalbų ir nepasitenkinimo dviejų vienodo pobūdžio renginių organizavimas Montrealyje tą patį šeštadienį. Iš tikrųjų pasitaiko, kad vienas ir dar kitas

kuriai organizacijai ką nors rengti ar nerengti, bet labai prašo prieš nutariant datą, pasitikrinti pas registratorių, kas tuo metu Montrealy vyksta, vėliau renginį užregistruoti.

Registruojami visi renginiai be išimties: organizacijų koncertai, vakarienės, subuvimai, privačių asmenų šventės – vestuvės, sukaktys, bažnyčių specialios pamaldos, iškilmės. A. P.

SERGA

J. LEKNICKAS

Ilgametis NL talkininkas J. Leknickas po sėkmingos mažos operacijos gydomi Reddy Memorial ligoninėje. Operavo ir ligonį prižiūri dr. A. S. Popieraitis.

SAMBŪRIO VALDYBA

Montrealio lietuvių Akademinio sambūrio nariai vasario 4 d. vienalbsiai išrinko naują sambūrio valdybą: A. Bulota, E. Dainius, H. Nagys, V. Piečaitis, M. Verbylienė ir M. Žižienė.

Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstys šią savaitę.

KARTOJAMAS VAIDINIMAS

Montrealio šauliai vaidinimą "Partizanų motina" kartoja vasario 20 d., sekmadienį, DLK Vytauto klubo salėje.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS US\$ 530

PRADEDANT NUO

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29, liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24, rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

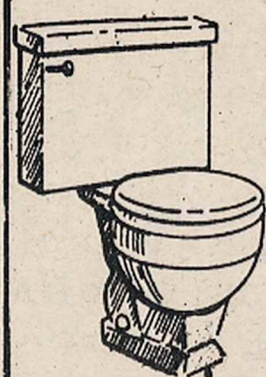
ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

Jetté & Frères

VISKAS – MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Vazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

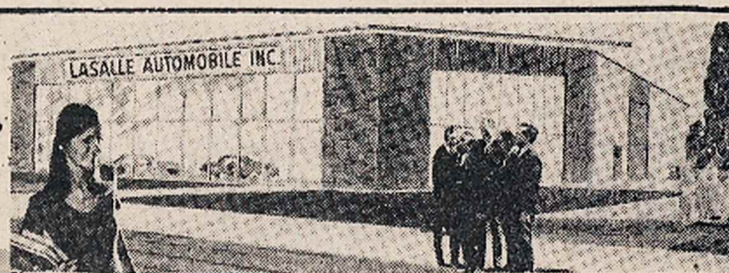
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisydas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarplage-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskaną, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygai. JIB Medicine Lq. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovams: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Laisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisydas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

NL SPAUDOS BALIUS

V A S A R I O 12 d., 7,30 val. vak.

ŠV. KAZIMIERO FARAPIJOS SALĖJE,
3426 Parthenais Street, Montreal

Įėjimas 5 dol., jaunimui 2,50 dol.

- KARALAITĖS RINKIMAI • KARŠTA VAKARIENĖ SU GĖRIMAIS • LABAI TURTINGA LOTERIJA
 - VYNAS - ALUS - KOKTEILIAI • MUZIKA - PATRAUKLI JAUNIEMS IR VYRESNIEMS
- ĮDOMIAUSIAS IR LINKSMIAUSIAS LIETUVIŲ POBŪVIS MONTREALYJE

KRONIKA

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

Dvylikos dolerių metinę rėmėjų prenumeratą apsimokėjo šie laikraščio bičiuliai: A. Katinas iš Montrealio, V. Išganaitis iš Chicagos, St. Stravinskas iš Montrealio, A. Ališauskas iš Bramptono, A. Jurjonas iš Montrealio ir E. Szweczek iš des Fillion, Kvebeke.

Aukomis laikraštį parėmė Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas Talka — 50 dol., S. S. — 30 dol., A. Jurjonas — 3 dol., M. Vakselis, L. Tamošauskas, V. Platakis, J. Suslavičius, A. Alekna, A. Vilimas, J. Vieraitis, J. Babrauskas, J. Paužuolis ir M. Meškauskas po 2,50 dol., V. Trumpa ir K. Vasiliauskas — po 2 dol.

Visiems rėmėjams ir aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

MIRĖ KUN. M. VALADKA

Scrantone, JAV, mirė Amerikos lietuvių tautinės bažnyčios Dievo Apvaizdos parapijos ilgametis klebonas kun. My-

kolos Valadka.

Kun. M. Valadka buvo veiklus lietuvių visuomenėje, yra parašęs keleta knygų daugiausia tautinėmis ir bažnytinėmis temomis. Su velionio mirtimi lietuvių tautinės parapijos liko be kunigo, nes, turimomis žiniomis, kitų lietuvių tos bažnyčios kunigų nėra. Lietuvių tautinė bažnyčia nuo katalikų bažnyčios atskilo šio šimtmečio pradžioje, nes lietuviai parapijiečiai pasijuto aštrių vyskupų skriaudžiami. Vienu metu buvo net kelios lietuvių tautinės parapijos su savo kunigais Pennsylvanijoje.

DAR VIENA STAIGMENA

Kaip mūsų jaunimas surado kūrybingą būdą sunaudoti perskaitytus laikraščius?

O kas tai būtų — pamatysite šį šeštadienį Šv. Kazimiero parapijos salėje 7,30 v. v., Spaudos Baliuje.

Mūsų miklių pirštų ekologės ir talkininkės yra Laima Skučaitė, Gabija Bendžiūtė, Lilė Bendžiūtė, Vida Burbaitė, Loreta Žižytė, Lilė Ged-

vilaitė, Rūta Pocauskaitė, Rūta Skučaitė, Julija Krahule.

MIRĖ A. GUMBARAGIS

Sausio 11 d. Urugvajuje po ilgos varginančios vidurių vėžio ligos mirė žurnalistas Albinas Gumbaragis.

61 m. amžiaus sulaukęs velionis buvo ilgametis NL ir kitų laikraščių bendradarbis. Paliko liūdinčią žmoną, dukrą ir sūnų.

PASIKEITIMAI TĖVYNĖJE

Nuo 1972 m. SLA organas Tėvynė teleidžiamas kas antrą savaitę, o laikraštį redaguoja redakcinė komisija, kuriai vadovauja SLA reikalų vedėjas Algirdas Budreckis.

Iki 1971 m. pabaigos Tėvynę redagavęs rašytojas J. Petrėnas pasitraukė į pensiją.

LEIDŽIAMAS ŠVENTARAGIS.

Vyt. Alanto romano "Šventaragio" I tomas jau spausdinamas ir netrukus bus išleistas Vilties leidyklos Detrolte.

— Dramos aktoriaus L. Noreika Aktorių namuose, Vilniuje surengė V. Mačernio poezijos vakarą.

Beveik usė pasaulio baltųjų meškų gyvena Kanados šiaurėje. Tačiau jų skaičius sparčiai mažėja, net daugeli eskimų niekados nėra matę baltosios meškos. Canadian Scene nuotraukoje: baltoji meška prie Herietta Maria iškyšulio, Hudson Bay teritorijoje.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.0%
Taupomasis s-tas	6.0%
Term. ind. 1 metams	6.25%
Term. ind. 2 metams	6.75%
Term. ind. 3 metams	7.0%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines	8.5%
Nekiln. turto	8.75%
Čekių kredito	9.0%
Investacines	nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

NL AKCIJŲ VAJUS

Petras Adamonis, draudimo agentūros savininkas, sutiko būti Nepriklausomos Lietuvos akcijų vajaus talkininkas.

Maloniai kviečiame ir kitus įsijungti į lietuviškos spaudos paramos darbą. Vajaus vedėjas

Žemiausios kainos! MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMOUNT BLVD., MONTREAL, QUE.